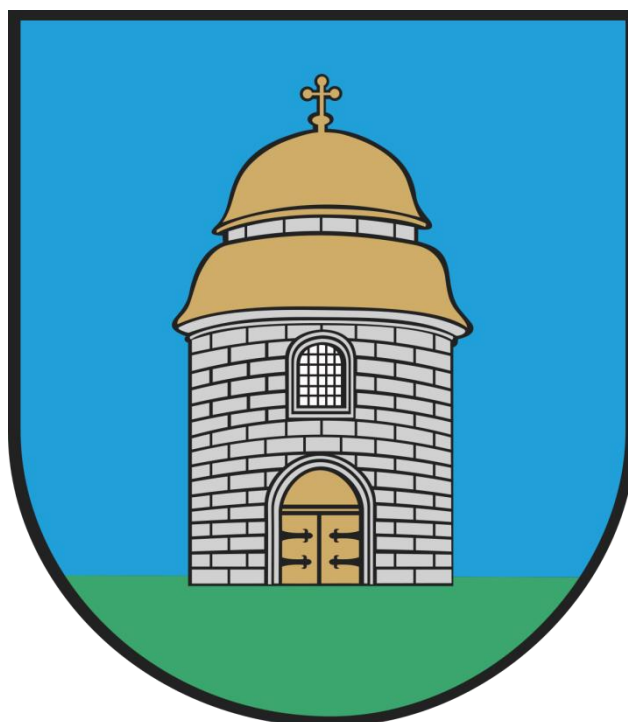

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Miasta Imielin
na lata 2021-2025**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	5
1.	Metodologia opracowywania Strategii.....	6
2.	Kontekst planowania strategicznego	7
3.	Uwarunkowania formalne opracowania Strategii	8
4.	Spójność z dokumentami strategicznymi	11
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA IMIELIN.....	15
1.	Położenie Miasta	15
2.	Sytuacja demograficzna.....	16
3.	Kapitał społeczny i gospodarczy Miasta	19
3.1.	Sytuacja gospodarcza i finanse publiczne	19
3.2.	Rynek pracy.....	25
3.3.	Wychowanie i edukacja.....	27
4.	Gospodarka mieszkaniowa i komunalna	30
5.	Kultura, sport i rekreacja	31
6.	Opieka zdrowotna.....	33
7.	Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych	34
7.1.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami	34
7.2.	Pomoc społeczna	36
7.3.	Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	45
III.	KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	46
1.	Dziedziny planowania strategicznego	47
1.1.	Wspieranie rodziny.....	47
1.2.	Wsparcie osób niepełnosprawnych	55
1.3.	Zdrowie psychiczne.....	60
1.4.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych ...	64
1.5.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	73
1.6.	Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	85
1.7.	Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu.....	92
1.8.	Wsparcie osób z problemem ubóstwa	99
1.9.	Rewitalizacja społeczna.....	106
1.10.	Problem przestępczości	108

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

2.	Analiza SWOT	111
3.	Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	114
4.	Zakładane rezultaty realizacji Strategii	114
5.	System wdrażania Strategii	115
6.	Monitoring.....	115
7.	Ewaluacja	116
7.1.	Zakres ewaluacji.....	116
7.2.	Sposób ewaluacji.....	116
7.3.	Narzędzia ewaluacji.....	117
7.4.	Okres ewaluacji	117
8.	Ocena ryzyka	117
IV.	WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	118
V.	BIBLIOGRAFIA	120
VI.	SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	121

Wykaz skrótów:

UM – Urząd Miejski

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MZI – Miejski Zespół Interdyscyplinarny

KPP – Komenda Powiatowa Policji

MCK – Miejskie Centrum Kultury

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

SPZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin na lata 2021-2025¹ jest dokumentem definiującym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie Miasta Imielin. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. W celu osiągnięcia rezultatów i celów Strategii, planowane do realizacji działania podlegają stałemu monitoringowi i okresowej ewaluacji.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań – w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej.

Badania wskazują, iż „zarządzanie i rozwój przy pomocy konstruowania strategii jest skuteczną i wypróbowaną metodą zarówno w regionach, poszczególnych krajach i gminach. Wypróbowaną, czyli przyspieszającą osiągnięcie założonego celu lub celów”².

W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych. W przedstawionym kontekście planowaniem strategicznym objęto następujące dziedziny:

- wspieranie rodziny,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integrację społeczną seniorów,
- promocję zatrudnienia, reintegrację zawodową i społeczną osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,

---

¹ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin na lata 2021-2025” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

² Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013, s. 10.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

→ rewitalizację społeczną.

Wyróżnione dziedziny nie mają charakteru rozłącznego – cechą charakterystyczną są wzajemne powiązania, zarówno w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego, jak i na płaszczyźnie podmiotowej. Współwystępowanie u beneficjentów różnych problemów społecznych nakłada na realizatorów polityki społecznej konieczność uwzględniania adekwatnych instrumentów pomocowych. Świadomość przenikania się perspektyw problemowych nakazuje uznać, iż w rozwiązywanie problemów społecznych powinni zostać zaangażowani różni przedstawiciele społeczni – poza przedstawicielami sektora publicznego także przedstawiciele sektora pozarządowego oraz pozostali członkowie wspólnoty samorządowej Miasta Imielin.

Przy rozwiązywaniu problemów społecznych należy położyć nacisk na wykorzystanie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Aby można było mówić o zaangażowaniu członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, ich udział musi zostać uwzględniony na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór kierunków priorytetowych, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. Skuteczna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem kierunkowania i programowania działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, urzeczywistniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Stanowią szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

1. Metodologia opracowywania Strategii

Obowiązek opracowania Strategii dla gminy i powiatu nakłada ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³. Wskazuje ona podstawowe elementy Strategii, nie określając szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu. Ostateczną decyzję w tej sprawie pozostawiono samorządom.

W procesie opracowywania Strategii dla Miasta Imielin wykorzystano podejście partycypacyjno-eksperckie. Zastosowanie podejścia partycypacyjnego wynika z wymagań stawianych przed samorządami oraz z dostrzegalnej przez przedstawicieli władzy

---

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: Art. 16 b, Art. 17, Art. 19.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

samorządowej potrzeby, aby jak najpełniej angażować przedstawicieli lokalnych społeczności w podejmowanie decyzji.

Partycypacja społeczna, czyli uspołecznienie procesów decyzyjnych poprzez zwiększenie zaangażowania i roli obywateli, to efekt wdrażania konstytucyjnej zasady subsydiarności. Zasada ta ma fundamentalne znaczenie dla budowania współpracy i zapewnienia warunków udziału w życiu publicznym obywateli, najczęściej zrzeszonych w nieformalnych grupach społecznych lub działających w ramach organizacji pozarządowych.

Dla uzyskania możliwie pełnego obrazu kwestii społecznych w społeczności lokalnej Miasta Imielin, przyjęto założenie, że partycypacyjno-eksperymentalny proces planowania strategicznego powinien zostać uzupełniony o badania społeczne. Wśród społeczności lokalnej Miasta Imielin przeprowadzone zostały badania. Celem badań było poznanie opinii mieszkańców odnośnie występujących w Mieście problemów społecznych oraz zaprezentowanie rekomendacji dotyczących możliwości rozwiązywania tychże problemów. Wyniki badań zaprezentowano w rozdziale *Kierunki rozwiązywania problemów społecznych*.

2. Kontekst planowania strategicznego

Najważniejszym dokumentem strategicznym dla Miasta Imielin jest przyjęta Uchwałą Nr XV/89/2011 Rady Miasta Imielin z dnia 28 grudnia 2011 roku Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2011-2020. Jest ona dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta w dłuższej perspektywie czasowej. Strategia Rozwoju Miasta Imielin na lata 2011-2020 zakreśla najogólniejszą wizję Miasta w przyszłości – pożądaną formę, do której zmierza. Zasadniczym celem tego dokumentu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości życia mieszkańców. Założeniem Strategii jest analizowanie uwarunkowań w jakich dany obszar funkcjonuje i adekwatnie do nich aktualizowanie założeń rozwoju oraz formułowanie zarówno celów krótkoterminowych jak i długookresowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Rozwoju Miasta Imielin na lata 2011-2020. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta Imielin, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące bądź opracowywane w dziedzinach planowania Strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

3. Uwarunkowania formalne opracowania Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z: ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 511 z późn. zm.), ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), które w ramach zadań własnych gminy i zadań własnych powiatu przewidują „opracowanie i realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - dla gminy oraz opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami⁴ - na poziomie powiatu.

Na treść Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obok wyżej cytowanej ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

1. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133),
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.),

---

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426),
5. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277.),
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
9. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jt. Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
10. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176), wraz z aktami wykonawczymi,
11. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1205 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
12. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm.),
13. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
14. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35), wraz z aktami wykonawczymi,
15. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1666 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
16. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472), wraz z aktami wykonawczymi,
17. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
18. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

---

19. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
20. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.),
21. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
22. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
23. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256), wraz z aktami wykonawczymi,
24. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
25. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
26. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1182 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
27. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508),
28. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
29. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
30. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295),
31. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 2197),
32. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431 z późn. zm.),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

---

33. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020,
34. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.),
35. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
36. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.),
37. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
38. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
39. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 z późn. zm.),
40. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.).

4. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin, jak już wspomniano wcześniej, konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uspoźnienie podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami.

W praktyce oznacza to, że długie i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Jest to jeden z głównych priorytetów Strategii „Europa 2020”, która zastąpiła „Strategię Lizbońską”. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej społeczeństw UE, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

W powyższe cele wpisuje się siedem projektów przewodnich (zwanym także inicjatywami flagowymi) oraz 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Projekty przewodnie składają się z działań realizowanych zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, należą do nich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy,
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego,
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej,
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad strategią „Europa 2020”. Wspólną podstawę dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi raport „POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań tych wymieniono: wzrost i konkurencyjność, sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową oraz adaptacyjność zasobów pracy, odpowiedni potencjał infrastruktury, bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, gospodarkę opartą na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego, solidarność i spójność regionalną, poprawę spójności społecznej, sprawne państwo oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku wytycza obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

W kontekście objętych procesem planowania strategicznego dziedzin Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielina najważniejszym programem na poziomie krajowym jest „Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Z kolei na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami są: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” wraz z „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”.

Programowa zgodność Strategii z:

---

⁵ *Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- „Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020”,
  - „Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”,
- stwarza szansę na uruchomienie montażu finansowego dla realizacji projektów, które stanowią rozwinięcie zadań opisanych w części operacyjnej Strategii.

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA IMIELIN

1. Położenie Miasta

Miaсто Imielin położone jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Jest jedną z pięciu gmin wchodzących w skład powiatu. Gmina od północy graniczy z Mysłowicami, od południa z Chełmem Śląskim, od wschodu z Jaworzniem i gminą Chełmek, natomiast od zachodu z Lędzinami. Miasto Imielin położone jest na obszarze miejskim i oddalone jest o 18 km od Katowic. Imielin zajmuje obszar 2 804 ha, co stanowi 17,84% powierzchni powiatu oraz 0,22 powierzchni województwa.

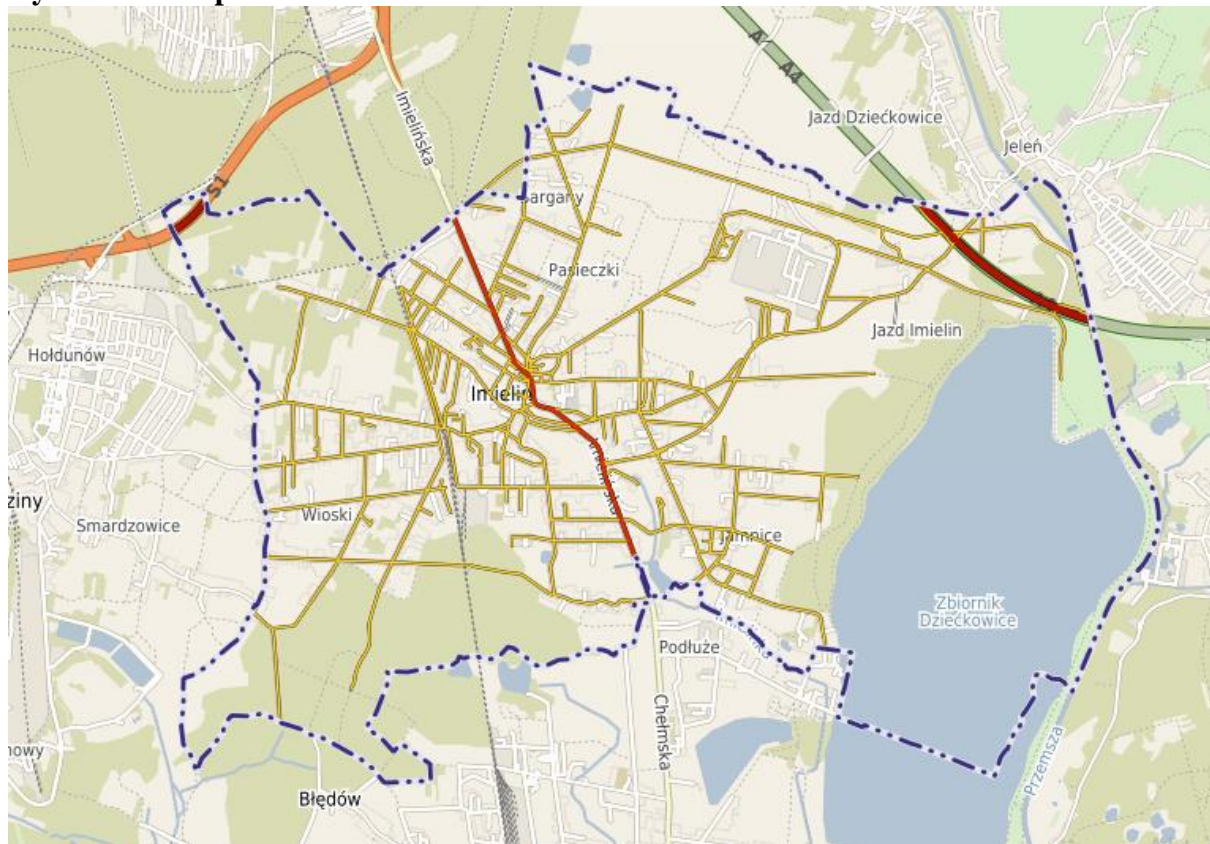
Rysunek 1. Położenie Miasta Imielin na tle powiatu bieruńsko-lędzińskiego

Źródło: <https://ssdip.bip.gov.pl/>

Miasto posiada dogodne połączenie kolejowe i drogowe. Przez Imielin przebiega droga wojewódzka nr 934 Katowice-Oświęcim. Imielin posiada także dogodne połączenia z drogą krajową nr 1 relacji Cieszyn-Warszawa oraz autostradą A-4 Katowice-Kraków. Terytorium miasta cechuje zróżnicowana rzeźba terenu. W jego północno-wschodniej części znajdują się wzniesienia zwane Garbami Imielina, natomiast południowo-zachodnia część to tereny równinne, gdzie znajdują się złoża węgla kamiennego.

Rysunek 2. Mapa Miasta Imielin

Źródło: <http://mimielin.e-mapa.net/>

2. Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Liczba ludności na terenie Miasta Imielin pod koniec 2019 roku wyniosła 9 189 osób (stan na 31.12.2019). Pod względem płci, niewielką przewagę miały kobiety – 51,2%, a liczba mężczyzn równa była 4 487 osób (tj. 48,8% ogółu ludności). W okresie 2016-2019 liczba mieszkańców Miasta zwiększyła się o 293 osoby (tj. o 3,3%).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Imielin z podziałem na płeć

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019
Ogółem	Osoba	8 896	9 052	9 153	9 189
mężczyźni	Osoba	4 360	4 420	4 482	4 487
	%	49	48,8	49	48,8
kobiety	Osoba	4 536	4 632	4 671	4 702
	%	51	51,2	51	51,2

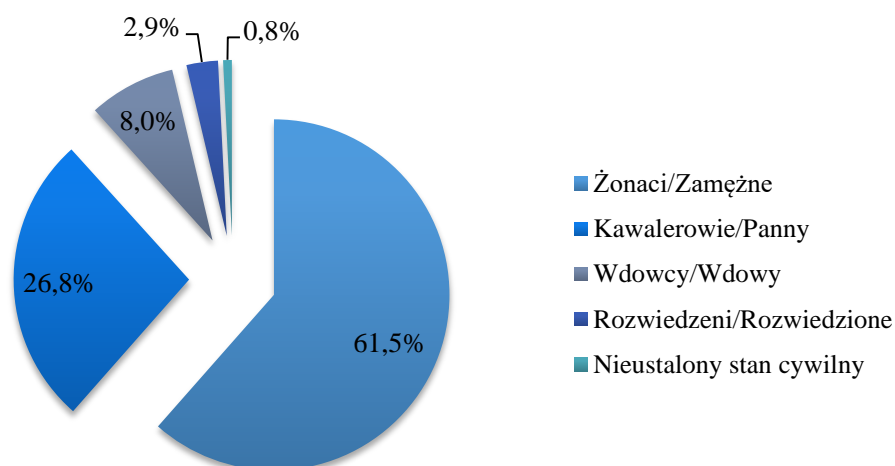
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Współczynnik feminizacji dla Miasta Imielin wynosi 104, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 104 kobiety. Wskaźnik ten jest nieco niższy w porównaniu do wskaźnika feminizacji w województwie śląskim, który kształtuje się na poziomie 107.

Mieszkańcy Imielina zawarli w 2018 roku 41 małżeństw, co oznacza, że zostało zawartych 4,52 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to mniejsza wartość w porównaniu do powiatu bieruńsko-lędzińskiego (5,3) oraz województwa śląskiego, gdzie wynosi ona 4,9.

Z danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku wynika, iż 26,8% mieszkańców Miasta Imielin jest stanu wolnego, 61,5% żyje w małżeństwie, 2,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,0% to wdowy/wdowcy. Stan cywilny mieszkańców obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców Miasta Imielin

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wskaźnikiem dodatkowo obrazującym dynamikę zmian w strukturze demograficznej jest wskaźnik przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Imielinie dodatni i wynosi -9, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -0,98 na 1000 mieszkańców. Możemy zauważyć, iż w 2019 roku przyrost naturalny był najwyższy w porównaniu do poprzednich lat. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyrostu naturalnego w latach 2016-2019.

Tabela 2. Przyrost naturalny dla Miasta Imielin w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
urodzenia żywe ogółem	95	105	89	86
zgony ogółem	103	88	87	95
przyrost naturalny ogółem	-8	17	2	-9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2018 roku zarejestrowano łącznie 153 zameldowania oraz 58 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla Miasta Imielin wynosiło 95. Warto zaznaczyć, że jest to jedno z najwyższych sald migracji – pomijając rok 2017, kiedy to wynosiło 99. Odnotowano 17 zameldowań do wsi oraz zarejestrowano 9 wymeldowań ze wsi – daje to saldo wynoszące 8. W latach 2016-2018 zauważalny jest spadek zameldowań do miasta oraz spadek wymeldowań z miasta. Szczegółowe informacje dotyczące salda migracji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Migracje na pobyt stały według typu i kierunku w Mieście Imielin

wyszczególnienie		2016	2017	2018
miasto	zameldowania	115	156	136
	wymeldowania	44	59	49
	saldo	71	97	87
wieś	zameldowania	16	11	17
	wymeldowania	14	10	9
	saldo	2	1	8
zagranica	zameldowania	0	1	0
	wymeldowania	0	0	0
	saldo	0	1	0
zameldowania ogółem		131	168	153
wymeldowania ogółem		58	69	58
saldo migracji		73	99	95

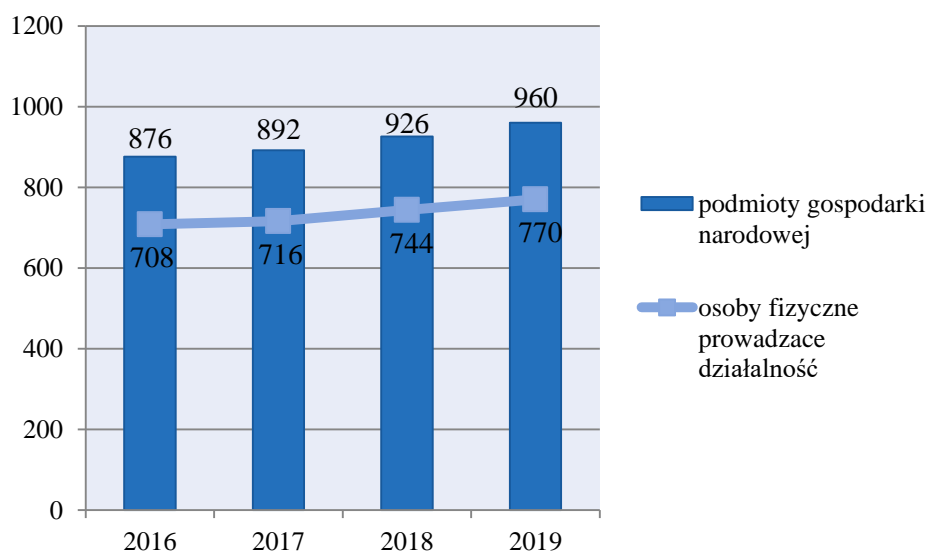
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

3. Kapitał społeczny i gospodarczy Miasta

3.1. Sytuacja gospodarcza i finanse publiczne

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Imielinie pod koniec 2019 roku zarejestrowanych było 960 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - było ich 770. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 744, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 926. Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Mieście Imielin ulegała systematycznemu zwiększeniu – w porównaniu do 2016 roku wzrost wynosił 8,75%.

Wykres 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Imielin w latach 2016-2019

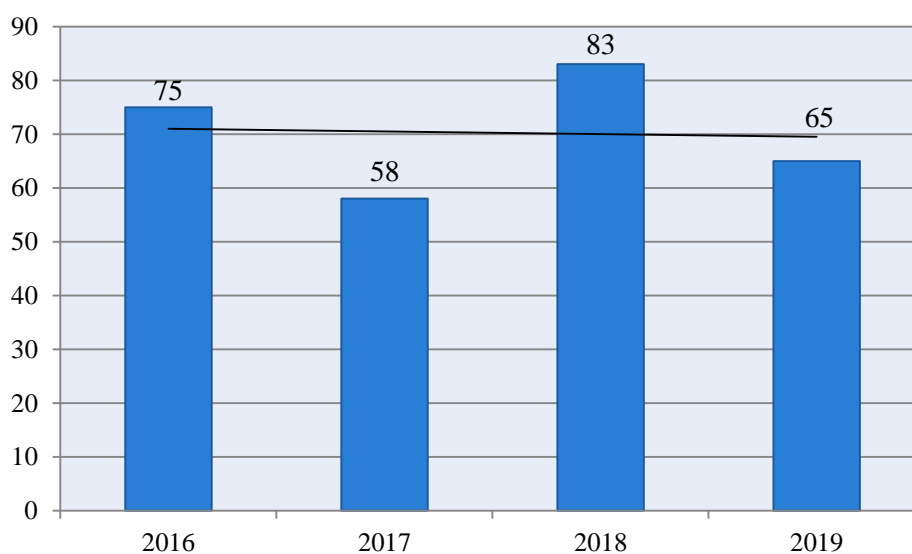

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Spośród łącznej liczby podmiotów gospodarczych jako nowo zarejestrowane figurowało 65 podmiotów. W 2018 roku podmiotów tych zostało zarejestrowanych nieco więcej – 83. W 2017 roku zarejestrowano natomiast 58 podmiotów, a w 2016 roku – 75. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2016-2019 zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Zgodnie z poniższą tabelą, prywatna działalność gospodarcza w Imielinie koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych włączając w to motocykle (210 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: budownictwo (102 podmioty), przetwórstwo przemysłowe (88 podmiotów) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (85 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (2 podmioty).

Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w Mieście Imielin (stan na koniec 2019 roku)

SEKCJA	LICZBA PROWADZONYCH DZIAŁALNOŚCI
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	210
Budownictwo	102
Przetwórstwo przemysłowe	88
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	85
Informacja i komunikacja	47
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	44
Pozostała działalność usługowa	41
Transport i gospodarka magazynowa	39
Edukacja	24
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23

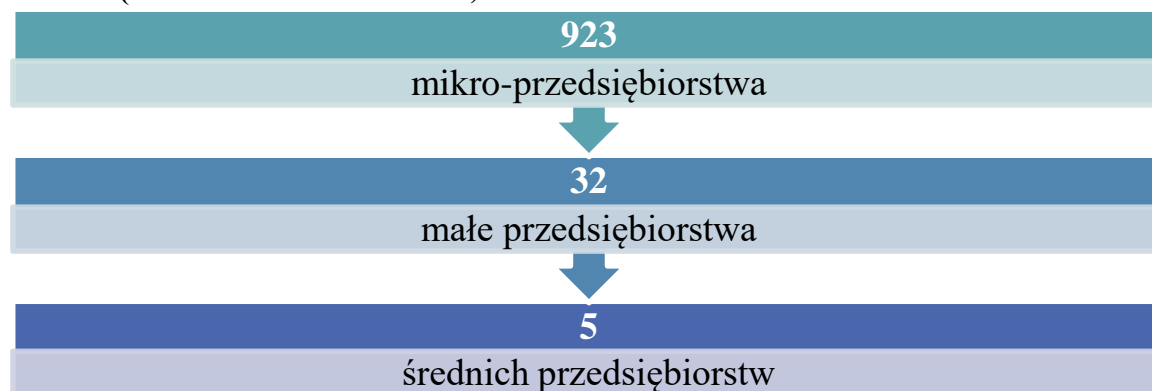
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	22
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	7
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w Mieście Imielin według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 923 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest 32, natomiast średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników – 5. Na terenie Imielina nie ma dużych przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 pracowników.

Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Miasta Imielin według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

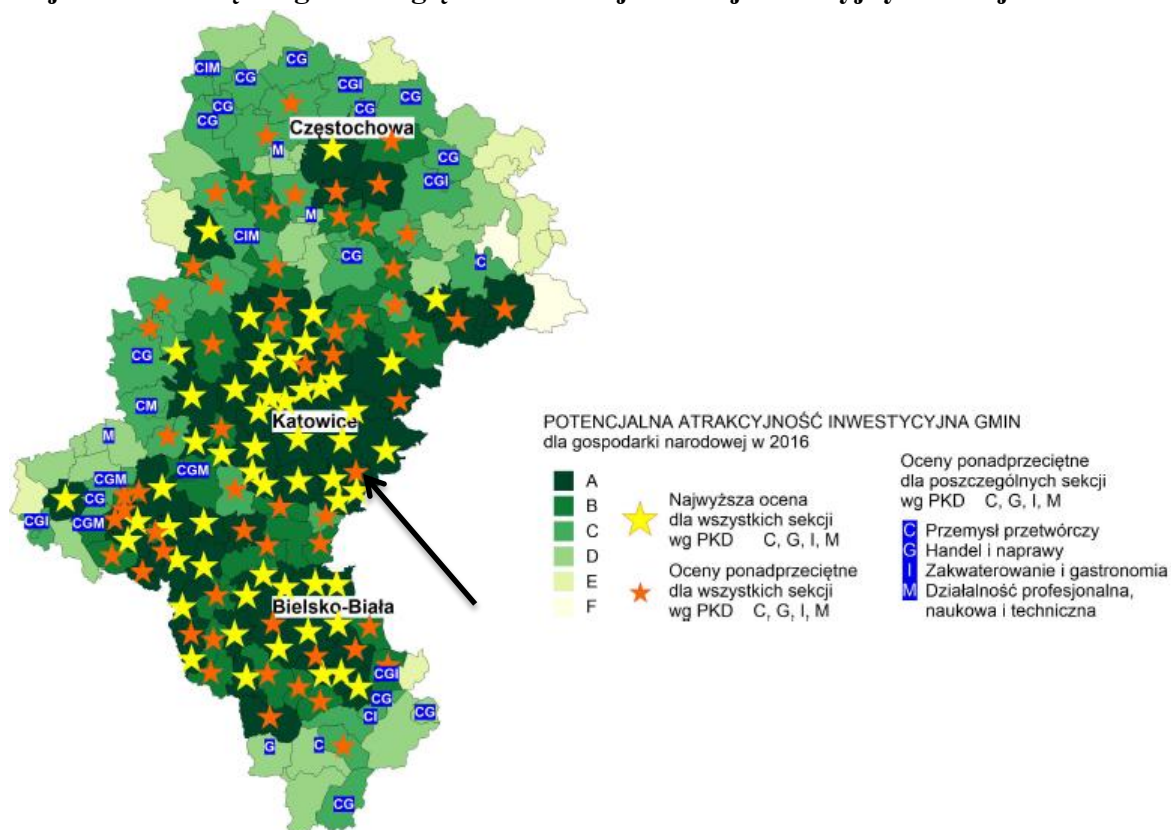

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na ocenę atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru wpływa wiele czynników, które mają znaczenie dla efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej. Wśród nich jako najważniejsze należy wymienić sytuację na rynku pracy oraz wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną. Zgodnie z raportem pn. „Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017. Województwo Śląskie” Miasto Imielin zostało zakwalifikowane jako ponadprzeciętna gmina we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Rysunek 4. Zróznicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa śląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji.

Źródło: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017. Województwo Śląskie*

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne;
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych).

Dochodami Gminy mogą być również:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

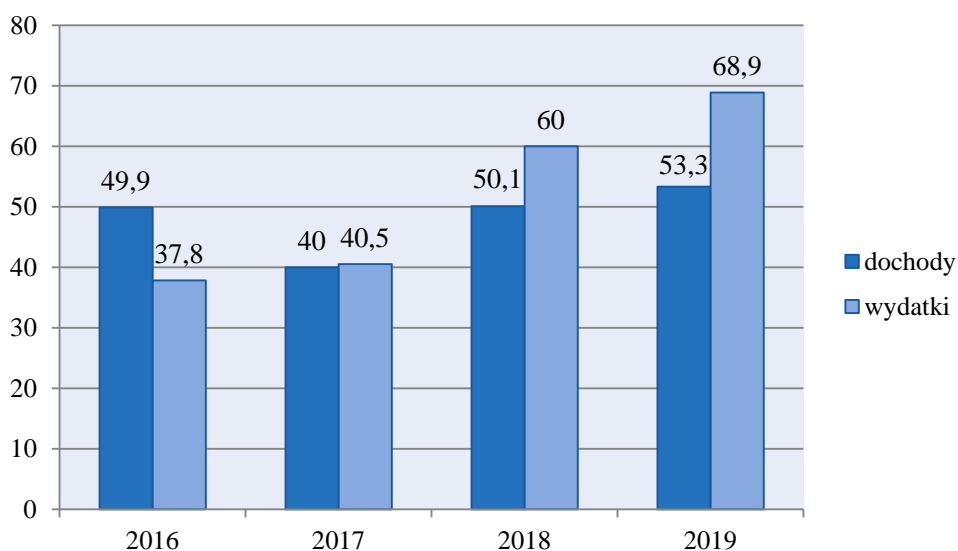
- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Struktura wydatków Miasta na przestrzeni lat 2016-2019 wykazuje tendencję wzrostową – od 2016 roku nastąpił wzrost wydatków aż o 31,1 mln. Jednocześnie możemy zauważyć, że wydatki Miasta na przestrzeni tych lat w większości przewyższają nieco jej dochody – w wyjątkiem roku 2016, kiedy to dochody były większe niż wydatki.

Wykres 4. Dochody i wydatki Miasta ogółem w latach 2016-2019 (w milionach złotych)

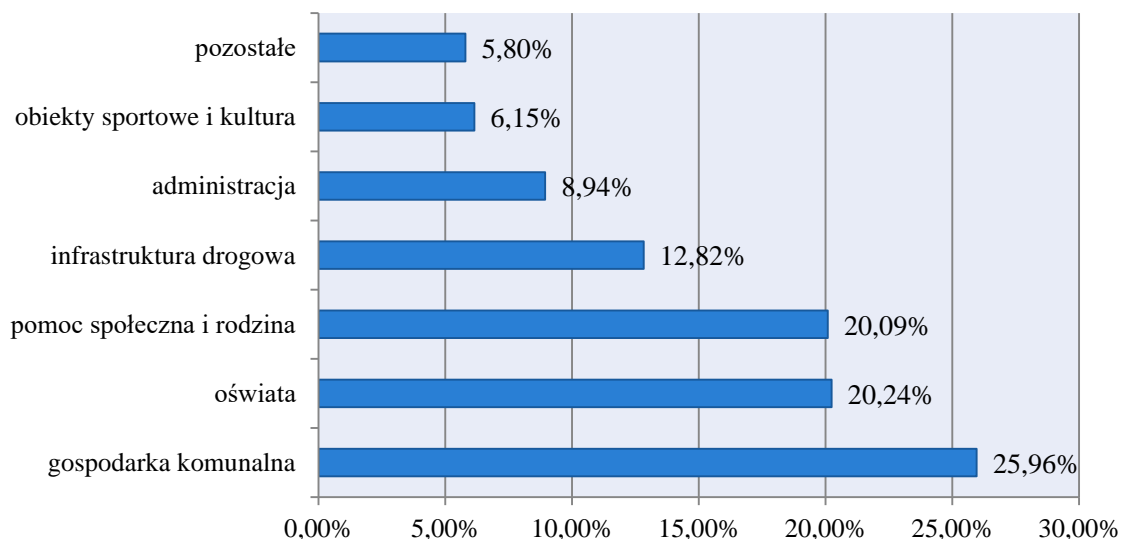
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl> i Raport o stanie miasta Imielin za 2019 rok

W 2019 roku największa część wydatków Miasta przeznaczona była na gospodarke komunalną (25,96%), oświatę (20,24%) oraz pomoc społeczną i rodzinę (20,09%). Najmniej wydatków poniesionych było na takie działy jak: obiekty sportowe i kultura (6,15%),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

administracja (8,94%) oraz pozostałe sekcje (5,8%). Poniższy wykres przedstawia strukturę wydatków budżetowych w ujęciu procentowym w 2019 roku.

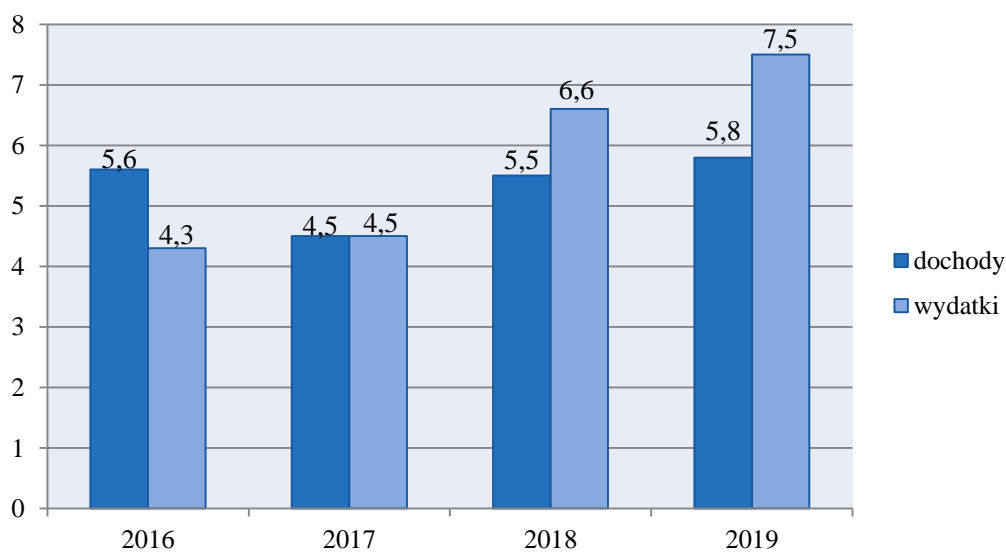
Wykres 5. Struktura wydatków budżetowych w ujęciu procentowym w 2019 roku

Źródło: Raport o stanie miasta Imielin za 2019 rok

Dochody Miasta w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 5,8 tysięcy złotych. Wydatki Miasta w przedmiotowym roku, kształtowały się na nieco wyższym poziomie – 7,5 tysięcy złotych. Na przestrzeni lat 2016-2019 nastąpił wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków Miasta w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 6. Dochody i wydatki Miasta na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2019 (w tysiącach złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

3.2. Rynek pracy

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 w Imielinie przedstawia się następująco:

- 63,9% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym (5 870 osób) – dla kobiet jest to między 15-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 15-64 rokiem życia;
- 17,1% jest w wieku przedprodukcyjnym (1 567 osób), czyli do 14 roku życia;
- 19,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (1 752 osoby).

Tabela 5. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym w latach 2016-2019

wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019
w wieku przedprodukcyjnym					
ogółem	Osoba	1 474	1 543	1 559	1 567
mężczyźni	Osoba	772	813	819	816
kobiety	Osoba	702	730	740	751
w wieku produkcyjnym					
ogółem	Osoba	5 823	5 854	5 889	5 870
mężczyźni	Osoba	3 072	3 077	3 109	3 090
kobiety	Osoba	2 751	2 777	2 780	2 780
w wieku poprodukcyjnym					
ogółem	Osoba	1 599	1 655	1 705	1 752
mężczyźni	Osoba	516	530	554	581
kobiety	Osoba	1 083	1 125	1 151	1 171
udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
w wieku przedprodukcyjnym	%	16,6	17	17	17,1
w wieku produkcyjnym	%	65,5	64,7	64,4	63,9
w wieku poprodukcyjnym	%	18,0	18,3	18,6	19,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

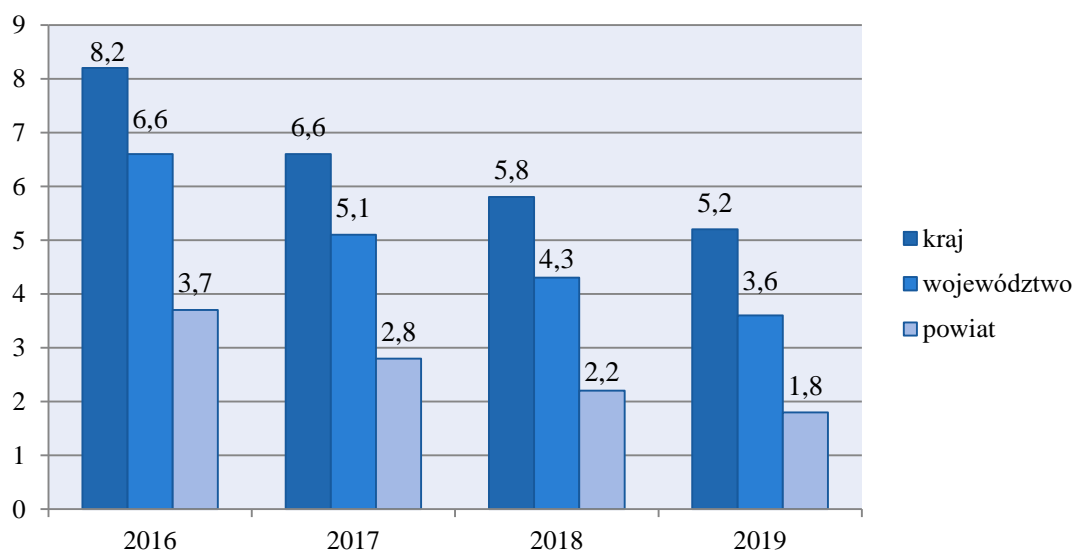
Analizując dane zawarte w powyższej tabeli można zauważyć, że liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym systematycznie wzrasta. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w analizowanym okresie również uległa zwiększeniu – w 2018 roku była niższa niż w 2016 roku o 1,1%.

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

danej populacji). Dane o bezrobociu na poziomie miast są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i mieście. W 2019 roku wynosiła ona 1,8%, a więc była niższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie śląskim i w całej Polsce. Od 2016 roku stopa bezrobocia uległa znacznemu zmniejszeniu, podobnie jak ma to miejsce w całej Polsce. Warto zwrócić uwagę na to, iż na przestrzeni lat 2016-2019 roku stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzkim była zawsze niższa od stopy bezrobocia w województwie śląskim. Dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzkim na przestrzeni lat 2016-2019 w porównaniu do całej Polski i województwa śląskiego (stan na koniec roku, w procentach)

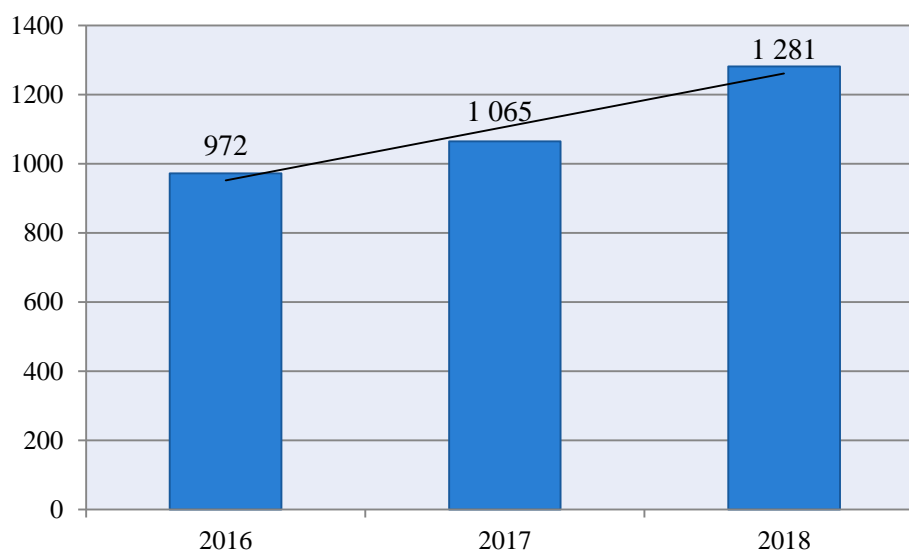

Źródło: <https://tychy.praca.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2018 rok, w Mieście Imielin na 1000 mieszkańców pracowało 140 osób⁶. Wszystkich pracujących w 2018 roku było 1 281 osób. Analizując tą kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet jest mniejszy od odsetka mężczyzn o 8,8 pp. Kobiety stanowiły bowiem 45,6% wszystkich pracujących, natomiast mężczyźni 54,4%.

⁶ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Mieście na przestrzeni lat 2016-2018

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

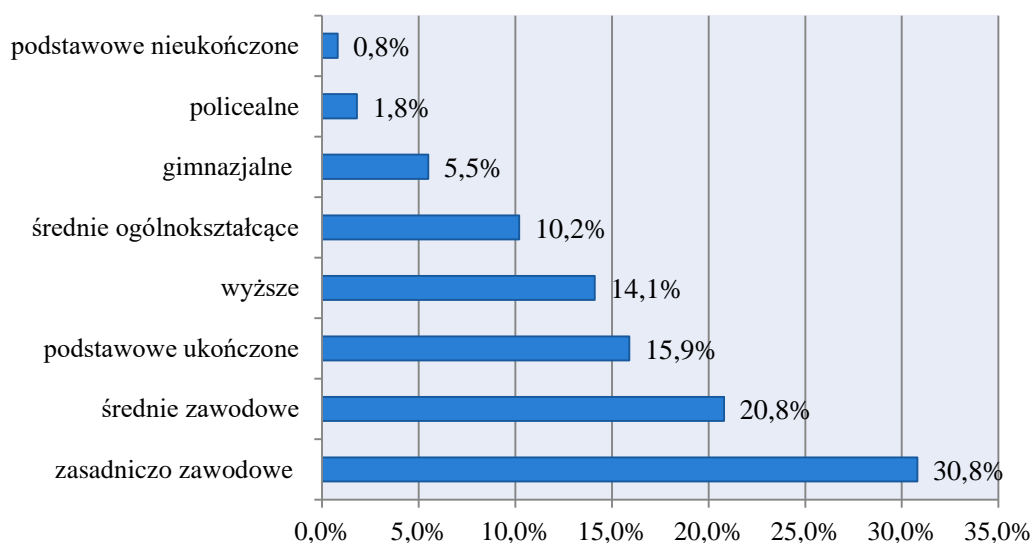
3.3. Wychowanie i edukacja

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców Imielina przedstawia się następująco:

- 14,1% ludności posiada wykształcenie wyższe;
- 1,8% wykształcenie policealne;
- 10,2% średnie ogólnokształcące;
- 20,8% średnie zawodowe;
- 30,8% zasadnicze zawodowe;
- 5,5% gimnazjalne;
- 15,9% podstawowe ukończone;
- 0,8% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa śląskiego mieszkańcy Imielina mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Imielinie największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (24,7%) oraz podstawowe ukończone (20,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (37,2%) oraz średnie zawodowe (24,3%).

Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Imielina

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

2 234 mieszkańców Imielina jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 078 kobiet oraz 1 156 mężczyzn). 18,5% mieszkańców w wieku potencjalnej nauki zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (222 dziewczynki i 191 chłopów). Na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 30,7% ludności (307 dziewczynek i 379 chłopów). Wśród mieszkańców 12,5% zalicza się do przedziału 13-15 lat - (131 dziewczyn i 148 chłopów). Na poziomie ponadgimnazjalnym (16-19 lat) kształcą się 16,3% mieszkańców (182 dziewczyny i 183 chłopów). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (20-24 lat) znajduje się 22% mieszkańców (236 kobiet i 255 mężczyzn)⁷. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku w podziale na płeć prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Ludność według edukacyjnych grup wieku w podziale na płeć

przedział wiekowy	ogółem	kobiety	mężczyźni
3-6	413	222	191
7-12	686	307	379
13-15	279	131	148
16-19	365	182	183
20-24	491	236	255
RAZEM	2 234	1 078	1 156

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

⁷ <https://www.polskawliczbach.pl/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Na terenie Miasta Imielin funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Powstańców Śląskich w Imielinie – w roku 2018/2019 w szkole tej uczyło się 281 uczniów i pracowało 40 nauczycieli,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Imielinie – w roku 2018/2019 w szkole tej uczyło się 526 uczniów i pracowało 49 nauczycieli,
- Przedszkole Miejskie w Imielinie – uczęszczało tam 383 przedszkolaków i uczyło 24 nauczycieli⁸.

Na terenie Imielina nie ma publicznego żłobka, który zapewniałby opiekę dla dzieci do lat 3. Dla dzieci niepełnosprawnych z terenu Imielina organizowany jest bezpłatny dowóz wraz z opieką do placówek oświatowych. W 2019 roku z tej formy pomocy korzystało 21 osób, natomiast w 2018 roku – 16 osób.

Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 181 z późn. zm.) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego⁹.

---

⁸ Raport o stanie miasta Imielin za 2018 rok

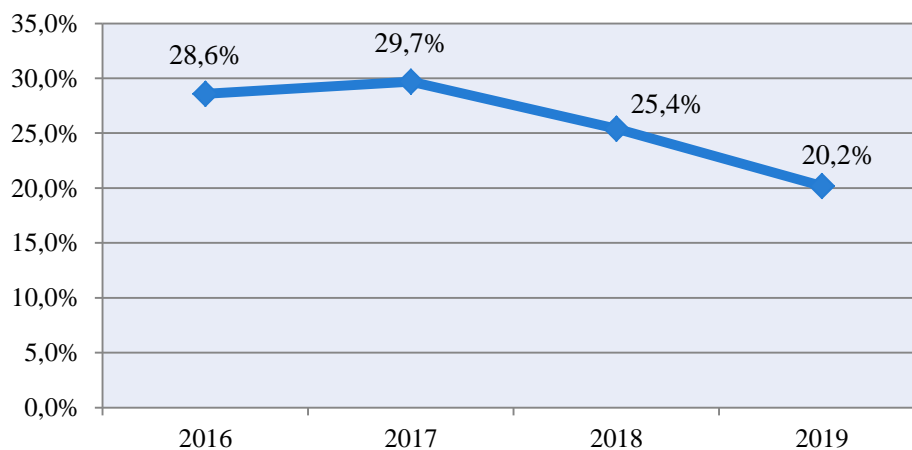
⁹ <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W 2016 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 10 837 081 zł, w 2017 roku kształtowały się na poziomie 12 010 973 zł, natomiast w 2018 roku Miasto poniosło wydatki z tym związane w wysokości 15 226 844 zł.

Znaczny odsetek wydatków Miasta Imielin przeznaczony zostaje co roku na oświatę i wychowanie, a jednocześnie możemy zauważyć spadek udziału wydatków z budżetu Miasta na ten cel w porównaniu do lat poprzednich. Najmniejszy udział wydatków został odnotowany w 2019 roku, natomiast największy w 2017 roku. W porównaniu do roku 2016 nastąpił spadek udziału wydatków na powyższy cel o 8,4 pp.

Wykres 10. Udział wydatków z budżetu Miasta na oświatę i wychowanie w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

4. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin to łącznie 3 219 nieruchomości (stan na koniec 2018 roku). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Mieście w 2018 roku kształtowała się na poziomie 107,2 m², co jest wartością większą w porównaniu do całego województwa śląskiego, gdzie kształtowała się na poziomie 71,0 m². Na przestrzeni lat 2016-2018 możemy zauważyć spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych i jednocześnie odnotowany został wzrost liczby mieszkań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin w latach 2016-2018

wyszczególnienie	2016	2017	2018
liczba mieszkań	3 122	3 166	3 219
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	105,7	106,4	107,2
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	19	15	11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Stopień wyposażenia budynków w instalacje techniczno-sanitarne w Mieście Imielin jest bardzo dobry, gdyż większość mieszkań posiada dostęp do podstawowych instalacji np. wodociągu, ustępu spłukiwanego, czy łazienki. Na 3 219 mieszkań w 2018 roku:

- 99,6% mieszkań przyłączonych było do wodociągu;
- 98,3% mieszkań wyposażonych było w ustęp spłukiwany;
- 96,4% mieszkań posiadało łazienkę;
- 89,9% mieszkań korzystało z centralnego ogrzewania.

5. Kultura, sport i rekreacja

Zadania w zakresie upowszechniania kultury od 2014 roku w Mieście realizuje Miejskie Centrum Kultury, któremu został nadany statut przez Radę Miasta Uchwałą Nr XLI/277/2014 z dnia 30 kwietnia 2014 roku. W strukturze MCK działa Biblioteka Miejska i Dom Kultury „Sokolnia”. W 2019 roku MCK zorganizowało plenerowe imprezy takie jak: Dni Imielina, Sobótka na Kopcu Wolności, Dzień Dziecka na Farskich Ogrodach, Kiermasz Świąteczny. W ramach turystyki kulturalnej organizowane były wyjazdy do teatrów, filharmonii, NOSPR oraz wycieczki krajoznawcze. Przygotowano także 2 wystawy w tym jedną plenerową pt. „Powstańcy Imielińscy”. Dom Kultury jest siedzibą organizacji pozarządowych, Imielińskiej Orkiestry Dętej oraz Teatru Komanderów. Prowadzone są kursy, nauka gry na instrumentach oraz działają w nim różnego rodzaju kółka zainteresowań:

- koło krawieckie,
- koło łasucha,
- młodzieżowa sekcja szachowa Diagonalia Imielin,
- SKAT Klub „SOKÓŁ” Imielin,
- koło fotograficzne,
- modelarnia,
- Koło Decoupage z elementami arteterapii,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- grupa teatralna,
- zespół wokalny,
- nauka śpiewu i recytacji,
- keyboard, akordeon, fortepian,
- gitara,
- zumba dla mam z dziećmi,
- taniec towarzyski,
- zajęcia plastyczne (dzieci młodsze),
- kółko plastyczne, ceramika,
- studio tańca IFLY,
- taniec współczesny
- hip-hop,
- Dance Kids 4-6 lat,
- RoboKids,
- Mama aktywna,
- pilates,
- joga kręgosłupa,
- salsation,
- aerobik.

Biblioteka Miejska koncentruje swoją działalność wokół zaspokajania potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców. Dokonuje tego poprzez udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz dostęp do Internetu. Prowadzi Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej. Organizuje spotkania autorskie ze znanymi pisarzami, imprezy czytelnicze dla dzieci np. „Noc z Andersem” oraz dla dorosłych.

Na terenie Miasta znajdują się 2 hale sportowe, stadion miejski, 2 korty do squasha, sale fitness, place zabaw i siłownie plenerowe oraz tereny sportowe z boiskiem trawiastym i zapleczem socjalnym. W 2019 roku współpracowano z: Ludowym Klubem Sportowym „Pogoń” Imielin, Uczniowskim Kolarskim Klubem Sportowym Imielin TEAM, Miejskim Klubem Sportowym Imielin, Uczniowskim Klubem Sportowym „ENERGIA” Imielin, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy Mysłowice, Stowarzyszeniem Kulturalny „Sokół” w Imielinie oraz z Powiatem bieruńsko-łędzińskim.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Na terenie Miasta odbywają się liczne zawody i turnieje. Zorganizowano m.in. Międzynarodowy Walentynkowy Turniej UKS Energia Imielin, Turniej Szachowy w ramach Międzygminnej Ligii Szachowej, DUO CROSS IMIELIN, Ogólnopolskie Kolarskie Kryterium Uliczne, Mistrzostwa Imielina Szkół Podstawowych na rowerach, Mistrzostwa Śląska Juniorów w Szachach Klasycznych, Międzygminna Liga Szachowa, Igrzyska Młodzieży Szkolnej w sportach halowych, Żeglarski Biwak Integracyjny, Regaty Żeglarskie, Zawody Modeli Samochodów zdalnie sterowanych, Międzynarodowy Turniej Badmintona – Polish Youth International, Zawody Modeli Szybowców Halowych – „Mikołajki”¹⁰.

6. Opieka zdrowotna

W ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczeń zdrowotnych na terenie Miasta Imielin udziela Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Podstawowym celem działania SPZOZ Imielin jest świadczenie usług medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej: opieki lekarskiej, pielęgniarstwa, pielęgniarstwa środowiskowego, położnictwa środowiskowego, higienistyki szkolnej, obowiązkowych szczepień ochronnych, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. W zakładzie funkcjonuje poradnia diabetologiczna, ginekologiczno-położnicza, reumatologiczna, otolaryngologiczna, stomatologii ogólnej, medycyny pracy. Udzielane są porady w zakresie analityki medycznej – laboratorium analityczne, USG, EKG, EKG wysiłkowe, Holter EKG. Zakład zatrudnia wysoko wykwalifikowaną kadrę medyczną – 23 pracowników. Zakład realizuje corocznie programy profilaktyczne dla mieszkańców Imielina w zakresie:

- zapobieganie próchnicy wśród dzieci klas trzecich uczęszczających do szkoły podstawowej w Imielinie,
- wczesne wykrywanie raka gruczołu krokowego,
- program wczesnego wykrywania czynników chorób układu krążenia,
- etap podstawowy raka szyjki macicy.

Na terenie Miasta funkcjonują także prywatne zakłady opieki zdrowotnej, a wśród nich:

- Prywatny Gabinet Stomatologiczny – lek. stom. Iwona Żoła-Skóra, ul. Dobra 12,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – ul. Imielińska 189,

---

¹⁰ Raport o stanie Gminy za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- Gabinet Fizjoterapii i Terapii Manualnej „FIZJO-GAMMA” Jakub Siciarz,
- Prywatny Gabinet MERMAMED – ul. Piotra Skargi 2.

Z danych GUS wynika, iż w 2019 roku na terenie Miasta funkcjonowała jedna przychodnia podlegająca samorządowi terytorialnemu – ich liczba jest niezmienna od 2016 roku. W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2019 roku udzielono łącznie 54 879 porad – ich liczba w porównaniu do 2016 roku zwiększyła się o 29,5%. W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w 2019 roku udzielono 39 542 porady – liczba ta w porównaniu do 2016 roku zwiększyła się o 33,8%. Na terenie Miasta znajduje się 1 apteka ogólnodostępna – liczba osób na jedną aptekę to 9 189 osób. Powyższe dane obrazuje tabela nr 8.

Tabela 8. Ochrona zdrowia na terenie Miasta Imielin w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	42 382	45 346	49 941	54 879
liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	29 560	32 745	36 432	39 542
liczba przychodni podlegających samorządowi terytorialnemu	1	1	1	1
liczba aptek ogólnodostępnych	2	2	2	1
liczba osób przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną	4 448	4 526	4 577	9 189

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

7. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych

7.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”¹¹. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług, nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz

¹¹ J. Oniszczyk, *Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy*, s. 269.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹².

Roczny program współpracy Miasta Imielin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego na rok 2020 przyjęty został przez Radę Miasta dnia 29 października 2019 roku. Głównym celem Programu jest budowanie umacnianie partnerstwa oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez wzmocnienie roli organizacji w realizacji zadań publicznych dla dobra społeczności lokalnej. Celami szczegółowymi Programu Współpracy Miasta Imielin z organizacjami pozarządowymi na 2020 są:

- umacnianie działań miasta w zakresie nie objętym przez struktury samorządowe,
- aktywizacja społeczności poprzez zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- stworzenie warunków do zwiększenia kontaktów i więzi społecznych,
- realizacja strategii rozwoju miasta Imielin w obszarach strategicznych takich jak: przedsiębiorczość, rzemiosło, handel, ochrona zdrowia, kultura, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne,
- upowszechnianie śląskiej tradycji i kultury,
- zwiększanie efektywności działań na rzecz mieszkańców,
- poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz poprawę efektywności świadczonych usług publicznych,
- realizacja współpracy w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.

Na terenie Miasta działają:

- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Imielina, które skupia przedsiębiorców z Miasta i ościennych miejscowości. Celem jego działania jest rozwijanie i propagowanie inicjatyw, wspieranie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości oraz budowanie wspólnego prestiżu i siły środowiska przedsiębiorców. Współpraca

---

¹² M. Yaziji, J. Doh, *Organizacje pozarządowe a korporacje*, s. 15.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

---

z samorządem ma na celu tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju i działalności gospodarczej.

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym, które obejmuje swoimi staraniami osoby niepełnosprawne i chore.
- Granice Natury, Zielony Imielin, Ratujmy Imielin – działają na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Ważne jest, aby Imielin pozostał oazą zieleni na Śląsku, rajem dla wędkarzy, żeglarzy i rowerzystów.
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Imielin, Stowarzyszenie Kulturalne „Sokół”, Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Koło Imielin, Skat Klub „Sokół”, Polski Związek Wędkarski, „Diagonalia Imielin”, Drużyna Harcerska, Koło Pszczelarskie – podejmują one inicjatywy, których celem jest działalność kulturalna, rozrywkowa, turystyczna, wypoczynkowa i rekreacyjna.
- Ludowy Klub Sportowy „Pogoń” Imielin, Uczniowski Kolarski Klub Sportowy Imielin TEAM, Miejski Klub Sportowy Imielin, Uczniowski Klub Sportowy „ENERGIA” Imielin – których celem jest wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży i Akcja Katolicka, Zespół Charytatywny Caritas – świeckie stowarzyszenia katolickie, które działają na rzecz pogłębiania formacji chrześcijańskich przez kształtowanie właściwych postaw wiary i tworzenie wspólnoty.

7.2. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie. Według Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie zatwierdzonego uchwałą Rady Miasta Nr XLI/275/2014 z dnia 30 kwietnia 2014 roku, celem Ośrodka jest:

- współtworzenie lokalnej polityki społecznej,
- koordynacja realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takim sytuacjom,
- współpraca na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi działającymi na rzecz pomocy społecznej,
- zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, jak również doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- poprawa sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.);
- ustawy Rady Ministrów z dnia 19 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, (M.P. z 2018 r., Nr 140);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, (Dz. U. z 2020 r., poz. 111);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2020 r., poz. 218);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r . o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz. U. z 2019 r, poz. 1111 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, (Dz. U. z 2018 r., poz. 1878 z późn. zm.);

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, (Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, (Dz.U. z 2019 r., poz. 1481 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1390 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Na koniec 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Imielinie zatrudnionych było 9 pracowników, w tym: kadra kierownicza – 1 osoba, pracownicy socjalni – 3 osoby, pozostali pracownicy – 5 osób. Spośród zatrudnionych pracowników w Ośrodku Pomocy Społecznej 6 posiada wykształcenie wyższe, natomiast 3 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 1 osoba posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej¹³. Z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok wynika, iż Ośrodek nie spełniał ustawowy warunek co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

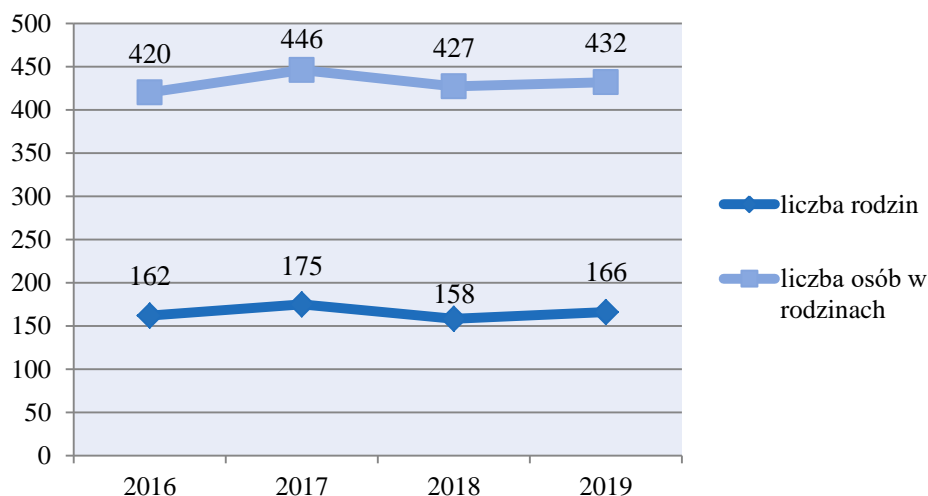
Możemy zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Mieście Imielin na przestrzeni lat 2016-2019 uległa wahaniom – ostatecznie w porównaniu do roku 2018 zwiększyła się o 8 rodzin. W 2019 roku z pomocy skorzystało 166 rodzin – 432 osoby w rodzinie, które stanowiły 4,72% wszystkich mieszkańców.

---

¹³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

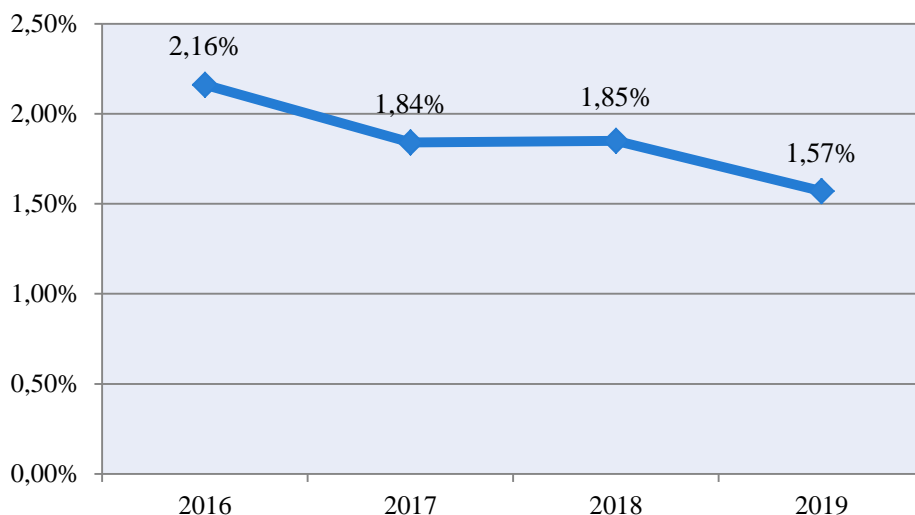
Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście Imielin w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2016-2019 wartość tego wskaźnika znacznie spadła – z 2,16% w 2016 roku, do 1,57% w 2019 roku. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 12. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2016-2019

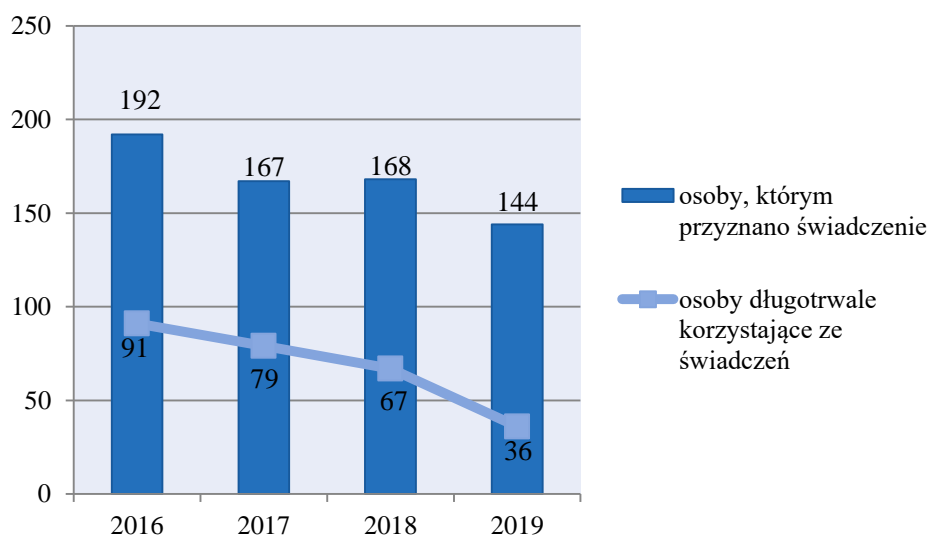
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku świadczenie pomocy społecznej zostało przyznane 144 osobom – w porównaniu do 2016 roku liczba ta zmniejszyła się o 48 osób. W przypadku długotrwale korzystających ze świadczeń liczba ta osiągnęła poziom 36 osób – jest to najniższa liczba od

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

2016 roku. Osoby długotrwale korzystające ze świadczeń w stosunku do ogółu osób, którym przyznano świadczenie stanowią 25%.

Wykres 13. Liczba osób, którym przyznano świadczenie, liczba osób długotrwale pobierająca świadczenie w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Z pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych w 2019 roku skorzystało 87 osób, natomiast w postaci świadczeń niepieniężnych 63 osoby. Spośród korzystających z pomocy społecznej, zauważyć można spadek liczby osób zarówno w przypadku świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Warto zaznaczyć, że spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych zachodzi w szybszym tempie. W roku 2019 liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych w porównaniu do 2016 roku spadła o 31,5%, natomiast w porównaniu do 2017 roku o 12,1%. W przypadku świadczeń niepieniężnych zauważalny jest mniejszy spadek – w porównaniu do 2016 roku ich liczba zmniejszyła się o 29,2%, a w stosunku do 2017 roku o 14,9%.

Tabela 9. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Imielinie w latach 2016-2019

rodzaj świadczenia	2016		2017		2018		2019	
	osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny
świadczenia pieniężne	127	107	99	99	100	97	87	85
świadczenia niepieniężne	89	47	74	43	73	39	63	40

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tak jak systematycznie maleje liczba osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia z pomocy społecznej, tak również zmniejsza się wartość udzielanych świadczeń pieniężnych. Na przestrzeni ostatnich 4 lat wartość udzielonych świadczeń pieniężnych zmniejszyła się o 24 105,21 zł.

Tabela 10. Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w latach 2016-2019 (w złotych)

Rok	Kwota świadczeń
2016	302 682,14
2017	281 609,55
2018	295 619,98
2019	278 576,93

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej obowiązującą od 12 marca 2004 r., Ośrodek udziela i świadczy pomoc osobom i rodzinom zgodnie z art. 7, w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W 2019 roku w Mieście Imielin najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (75 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (74 rodziny), niepełnosprawność (54 rodziny) oraz ubóstwo (51 rodzin).

Na przestrzeni lat 2016-2019 spadła liczba rodzin, których powodem udzielania świadczeń było ubóstwo – w porównaniu do 2016 roku ich liczba zmalała aż o 20 rodzin. Podobną tendencję zauważyć można w przypadku bezrobocia, kiedy to w 2016 roku z tego powodu pomoc otrzymało 41 rodzin, a w 2019 roku 25 rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat największy wzrost udzielanych świadczeń nastąpił w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – z 47 rodzin w 2016 roku do 75 rodzin w 2019 roku, przemocy w rodzinie – z 13 rodzin w 2016 roku do 31 rodzin w 2019 roku oraz niepełnosprawności – z 49 rodzin w 2016 roku do 54 rodzin w 2019 roku.

Tabela 11. Powody udzielania świadczeń (liczba rodzin) w latach 2016-2019

Lp.	powód udzielenia świadczeń	2016	2017	2018	2019
1.	ubóstwo	71	62	59	51
2.	bezdomność	6	6	2	3
3.	potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym:	30	27	32	20
	wielodzietność	20	14	10	9
4.	bezrobocie	41	31	34	25
5.	niepełnosprawność	49	50	55	54
6.	długotrwała lub ciężka choroba	76	68	70	74
7.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – w tym:	47	56	72	75
	rodziny niepełne	Brak danych		20	16
	rodziny wielodzietne	Brak danych		10	9
8.	przemoc w rodzinie	13	22	11	31
9.	alkoholizm	24	23	19	18
10.	narkomania	0	0	0	0
11.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	0	1	2
12.	zdarzenia losowe	0	1	2	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W 2019 roku pomocą społeczną objęto 166 rodzin (432 osoby w rodzinach). Najwięcej było rodzin jednoosobowych – 66 oraz czteroosobowych – 39, a najmniej 6 osobowych lub większych – 7, a także 5 osobowych – 9. Co trzecia rodzina (33,1%) posiada dzieci – 55 rodzin (224 osoby w rodzinach). Rodziny te składały się najczęściej z dwójki dzieci (26 rodzin). W stosunku do ogółu rodzin objętych pomocą społeczną, 14% stanowiły rodziny niepełne, w których łącznie znajdowało się 80 osób. Rodziny emerytów i rencistów stanowiły natomiast 23% ogółu rodzin objętych pomocą społeczną (38 rodzin, 106 osób w rodzinach).

Tabela 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 roku

Lp.	wyszczególnienie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem	166	432
	O liczbie osób:		
	1	66	66
	2	18	36
	3	27	81
	4	39	156
	5	9	45
	6 i więcej	7	48
2.	W tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem	55	224
	O liczbie dzieci:		
	1	13	37
	2	26	96
	3	7	35
	4	6	33
	5	1	7
	6	1	8
	7 i więcej	1	8
3.	Rodziny niepełne ogółem	23	80
	O liczbie dzieci:		
	1	4	8
	2	12	36
	3	3	13
	4 i więcej	4	23
4.	Rodziny emerytów i rencistów ogółem	38	106
	O liczbie osób:		
	1	13	13
	2	6	12
	3	4	12

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

4 i więcej

15

69

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2019 r.

W 2019 roku przeprowadzono wywiady środowiskowe ze 106 osobami. Liczba osób, z którymi przeprowadzono takie wywiady w porównaniu do 2016 zmalała o 15,2%, w stosunku do 2017 roku zmalała o 10,2%, natomiast w porównaniu do 2018 roku o 2,8%.

Tabela 13. Liczba osób i osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	125	118	109	106
liczba osób w rodzinach	322	298	281	245

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

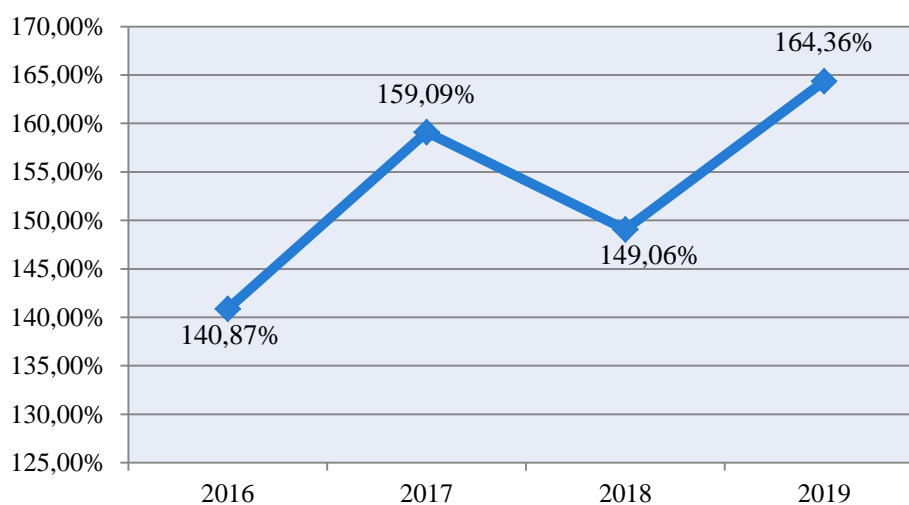
Praca socjalna czyli działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. W działalności tej wykorzystuje się właściwe jej metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. W 2019 roku pracownicy MOPS zawarli jeden kontrakt socjalny z podopiecznymi, rok wcześniej nie było ich w ogóle, w 2017 roku – 9, natomiast w 2016 roku – 6 kontraktów.

Wskaźnik pracy socjalnej – czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100% w 2019 roku wynosił 164,36%, natomiast w roku poprzednim kształtował się na poziomie 149,06%. W porównaniu do 2016 roku opisywany wskaźnik wzrósł aż o 23,49 pp.

Wykres 14. Wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

7.3. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie Miasta Imielin. Należą do nich:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Miejskie Centrum Kultury w Imielinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielinie,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Imielinie,
- placówki oświatowe,
- Świetlica Socjoterapeutyczna,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie obowiązujących lub opracowywanych programów oraz w wyniku prac zespołów roboczych ds. opracowania Strategii, w odniesieniu do każdej z dziedzin planowania strategicznego przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- charakterystyka dziedziny, skali problemu i działań interwencyjnych (rozdział Podstawowe informacje o dziedzinie, skali problemu i działań interwencyjnych);
- analiza SWOT¹⁴,
- charakterystyka głównych obszarów problemowych (rozdział Obszary problemowe),
- wskazanie najważniejszych obszarów powiązań (rozdział Korelacje).

Podkreślenia wymaga ostatni wymieniony element analizy diagnostycznej – wskazuje on na komplementarność dziedzin planowania strategicznego, zarówno w zakresie podmiotowym jak i funkcjonalnym. W tym celu określone zostały korelacje, powiązania między dziedzinowe z uwzględnieniem obszarów funkcjonowania Gminy nie objętych zakresem Strategii (np. mieszkalnictwo, edukacja) oraz działalności instytucji nie prowadzonych przez Miasto Imielin.

W oparciu o wnioski wynikające z diagnoz, sformułowano dla każdej z dziedzin cele operacyjne. Dla każdego z celów operacyjnych zaprezentowana została planowana strategia realizacji celu zawierająca charakterystykę planowanych do realizacji działań. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, podmioty współpracujące, źródła finansowania, ramy finansowe oraz wytyczne dla monitorowania realizacji celów.

Cel strategiczny:

Sprawny, odpowiedni do potrzeb, system rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Imielin.

POPRZEZ

podejmowanie interwencji w odpowiedzi na problemy mieszkańców w Mieście.

TAK, ABY

interwencja uwzględniała charakter i skalę problemów oraz optymalizowała wykorzystywanie dostępnych zasobów.

¹⁴ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

1. Dziedziny planowania strategicznego

1.1. Wspieranie rodziny

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Miasta w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie, który służy pomocą rodzinom z miasta znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

→ osobie uczącej się,

jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

→ 18 roku życia lub

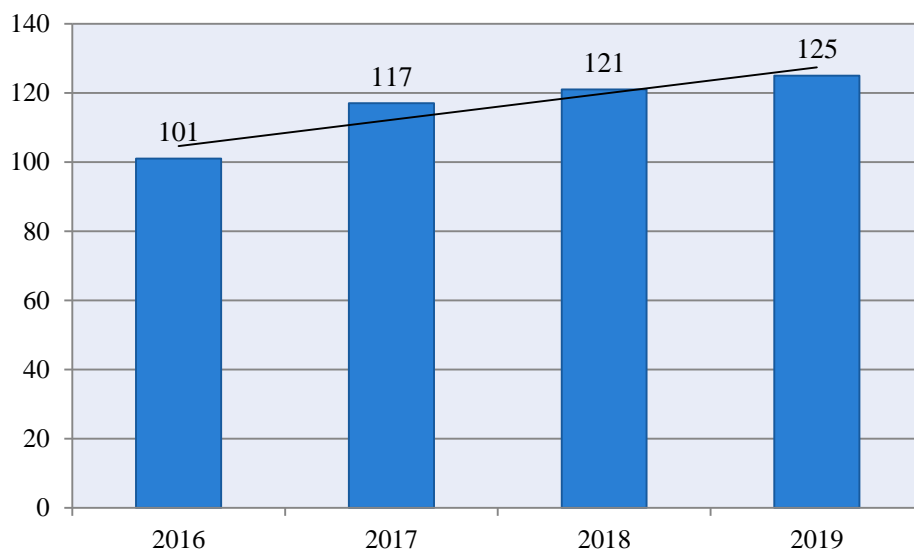
→ nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia,

→ 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności,

→ osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia (osoba ucząca się - oznacza to osobę pełnoletnią, uczącą się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem prawa do alimentów z ich strony).

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w 2019 roku wyniosła 125 rodzin – to o 4 rodziny więcej niż w 2018 roku, o 8 więcej niż w 2017 roku oraz o 24 więcej niż w 2016 roku.

Wykres 15. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w 2019 roku wyniosła 618 025,17 zł – to o 28 144,06 zł więcej niż w roku poprzednim. W stosunku do 2016 roku kwota zasiłków rodzinnych zwiększyła się o 19,8%.

Tabela 14. Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2016-2019

	2016	2017	2018	2019
kwota wypłaconych świadczeń (zł)	516 033,93	610 459,11	589 881,11	618 025,17

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 5 022 zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, w tym 3 213 świadczeń zasiłku rodzinnego. Wśród dodatków przyznano:

- 24 świadczenia z tytułu urodzenia dziecka na kwotę 15 592,32 zł,
- 122 świadczenia z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na kwotę 45 305,98 zł,
- 145 świadczeń z tytułu samotnego wychowania dziecka na kwotę 21 659,56 zł,
- 560 świadczeń z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na kwotę 51 990,19 zł,
- 204 świadczenia z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na kwotę 20 514,36 zł,
- 327 świadczeń z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na kwotę 16 876,28 zł,
- 427 świadczeń z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na kwotę 27 779,58 zł.

W 2019 roku przyznano także 1 732 świadczenia zasiłku pielęgnacyjnego, 283 świadczenia pielęgnacyjne, 183 świadczenia rodzicielskie, 12 świadczeń specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz 60 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka. Przyznano także jedno świadczenie „Za Życiem” na kwotę 4 000 zł.

Rodziny z Imielina korzystają również z rządowego programu „Rodzina 500+” działającego od 2016 roku. W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 611 rodzin, w 2018 roku – 593 rodziny, natomiast w 2019 roku (dane dotyczą okresu od stycznia do czerwca) – 624 rodziny. W porównaniu do 2017 roku zauważalny jest wzrost rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła w 2019 roku 8 042 954 zł –

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

w porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta wzrosła o 2 951 212 zł, natomiast w stosunku do 2017 roku wzrosła o 2 855 894 zł.

Tabela 15. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	611	593	624
kwota świadczeń (zł)	5 187 060	5 091 742	8 042 954

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

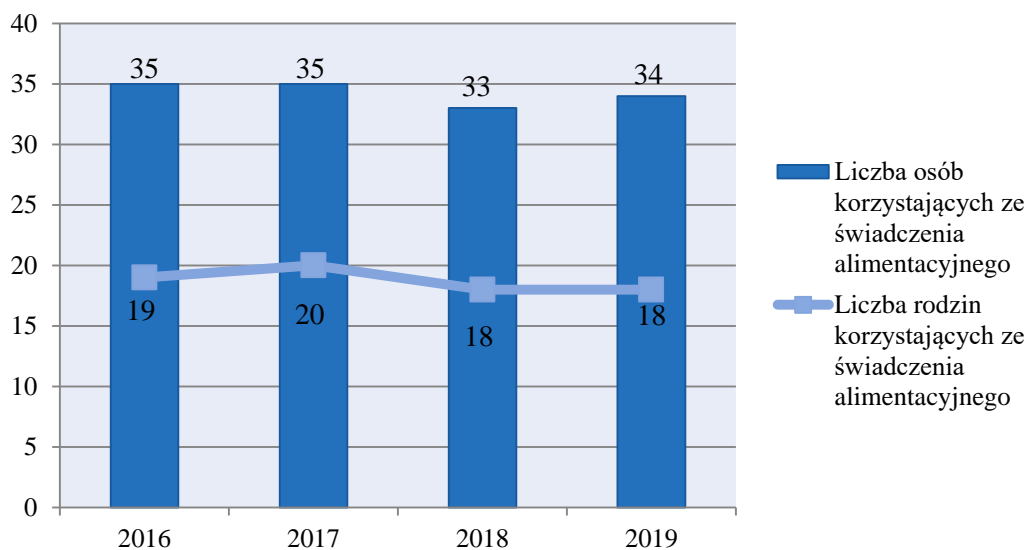
- do 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bezterminowo.

Od roku 2018 na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. realizowane jest świadczenie „Dobry Start”. Świadczenie to przysługuje raz w roku w wysokości 300 zł matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu, opiekunowi prawnemu na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia, na dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie „Dobry Start” przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. W 2019 roku świadczenie otrzymało 1 235 dzieci w 867 rodzin na łączną kwotę 370 500 zł – to o 27 dzieci więcej niż w 2018 roku. Kwota wypłaconych świadczeń w 2018 roku wynosiła zaś 362 400 zł.

Osoba uprawniona oznacza osobę uprawnioną do otrzymywania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów tytułem wykonawczym jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 18 rodzin (34 osoby w rodzinach), na łączną kwotę 149 200 zł. W porównaniu do lat poprzednich możemy zauważyć minimalny wzrost liczby osób korzystających z tego świadczenia. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

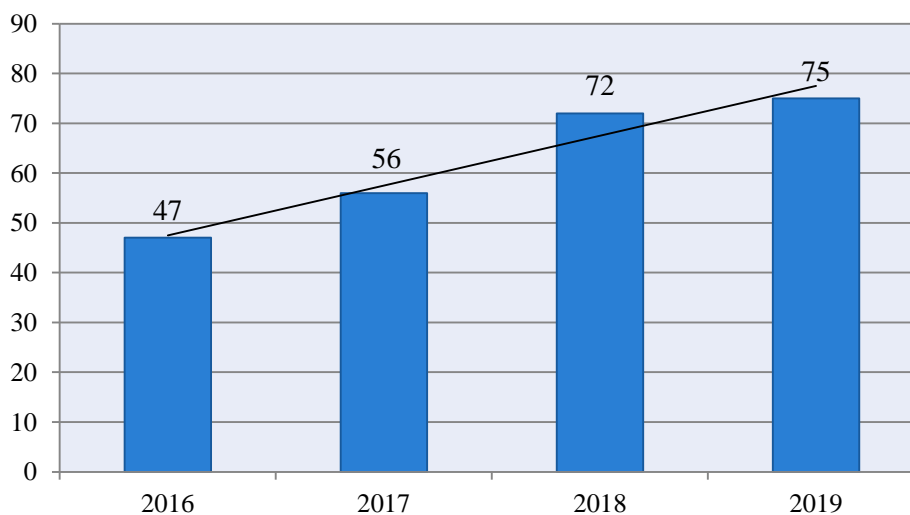
Wykres 16. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na przestrzeni lat 2016-2019 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa wzrostowi. W 2019 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 75 rodzin – był to najczęstszy powód udzielania pomocy społecznej.

Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2016-2019

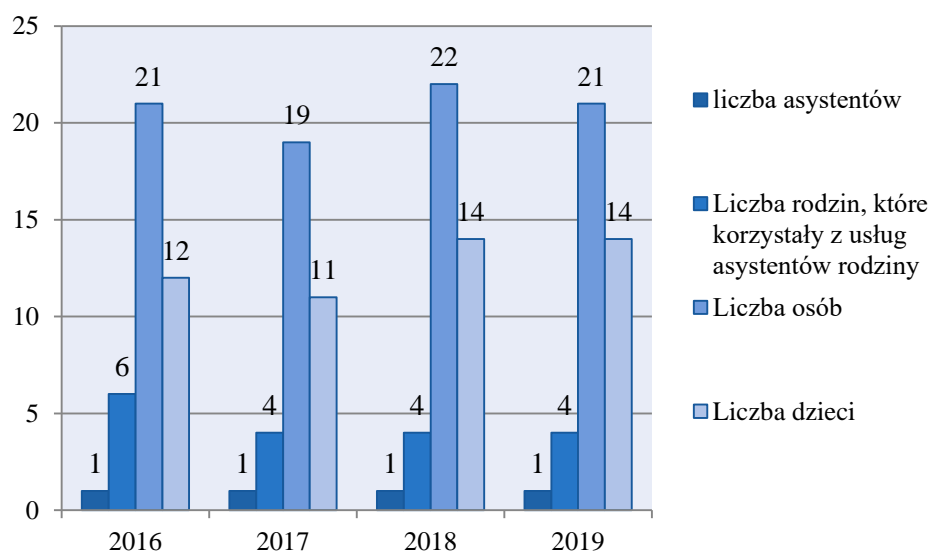
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy ekonomicznym.

W latach 2016-2019 zatrudniony był jeden asystent rodziny. Liczba rodzin, które korzystały z jego usług wynosiła kolejno: 6 rodzin w roku 2016, 4 rodziny w roku 2017, 4 rodziny w roku 2018 oraz 4 rodziny w 2019 roku. Wsparciem asystenta w 2019 objęto 21 osób – liczba ta utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie. Na stałym poziomie jest również liczba dzieci – w 2019 roku 14 dzieci objętych było pomocą asystenta.

Wykres 18. Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019

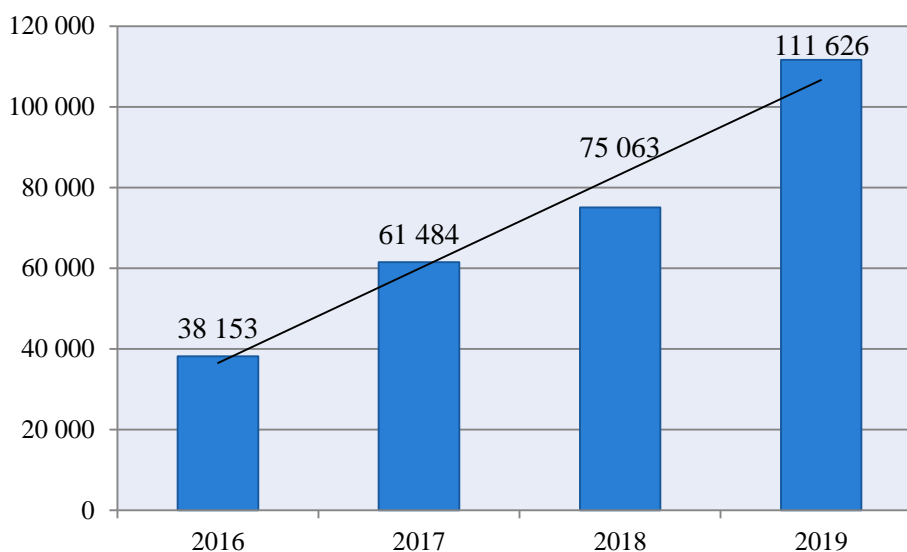
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 w Imielinie nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 13 dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 111 626 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 uległa znacznemu wzrostowi.

Wykres 19. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie działa Świetlica Socjoterapeutyczna, która mieści się przy ulicy Hallera 37a. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 10 do 18. Celem świetlicy jest zapewnienie opieki dziennej, tworzenie warunków do nauki własnej i pomoc w nauce, realizacja oddziaływań profilaktycznych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień podopiecznych, organizowanie czasu wolnego, dożywanie dzieci. Świetlica to miejsce, w którym dzieci nie tylko mogą spędzać czas wolny, ale również brać udział w różnego rodzaju zajęciach: socjoterapeutycznych, profilaktycznych, interpersonalnych, ogólnorozwojowych (plastycznych, muzycznych, tanecznych, sportowych). Jedną z form oddziaływań terapeutycznych jest dogoterapia, prowadzona z udziałem odpowiednio wyszkolonych psów, daje możliwość rozładowania stłumionych emocji: gniewu, smutku, lęku, wstydu, wściekłości czy samotności.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wspieranie rodziny” są:

- edukacja (w szczególności w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz wsparcia rodziców w edukowaniu ich dzieci i młodzieży),
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu (jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko wystąpienia trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych przez rodziny jest problem związany z bezrobociem),
- wsparcie osób niepełnosprawnych (szczególną uwagę należy zwrócić na rodziny z dziećmi z niepełnosprawnością, które spotykają się z wieloma ograniczeniami i trudnościami w codziennym życiu),
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych (uzależnienie jednego z członków rodziny prowadzi do występowania dysfunkcjonalności rodziny i problemów wszystkich ich członków).

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyższania sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.
2.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

3.	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.
4.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.
5.	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.
6.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem.
7.	Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.
8.	Wsparcie i rozwój działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej w procesie wychowywania dzieci i młodzieży.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	Placówki oświatowe, Świetlica Socjoterapeutyczna, NGO, PCPR.	Środki własne, MOPS, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby niepełnosprawne tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji. Z powyższych względów w niniejszej Strategii wydzielono obszar zdrowia psychicznego jako osobne zagadnienie.

Analizując problemy społeczne, które były zauważalne na obszarze Miasta Imielin, zwrócono także uwagę na zjawisko niepełnosprawności. W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 54 rodzin. Warto zwrócić uwagę na to, iż niepełnosprawność jako powód udzielenia pomocy i wsparcia znalazła się na trzecim miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin otrzymujących pomoc i wsparcie w Mieście w 2019 roku.

W 2019 roku przyznano pomoc 54 rodzinom z powodu niepełnosprawności.

To o 5 rodzin więcej niż w roku 2016.

Na przestrzeni lat 2016-2019 nastąpił wzrost przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. W 2016 roku przyznano 429 świadczeń na łączną kwotę 65 637 zł, w 2017 roku liczba świadczeń wyniosła 448 na kwotę 68 544 zł, w 2018 roku kształtowała się na poziomie 482 świadczeń na kwotę 76 386 zł, natomiast w 2019 roku liczba świadczeń wyniosła 562 na kwotę 106 283 zł. W ciągu omawianego okresu liczba świadczeń wzrosła o 31%, a kwota świadczeń o 61,9%.

Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	429	448	482	562
kwota świadczeń (zł)	65 637	68 544	76 386	106 283

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 534 świadczenia dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. W porównaniu do roku ubiegłego liczba świadczeń uległa zwiększeniu. Kwota z powyższych świadczeń w 2019 roku wyniosła 101 151 zł – w stosunku do 2016 roku zwiększyła się o 30,9%.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	505	506	516	534
kwota świadczeń (zł)	77 265	77 418	81 430	101 151

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku przyznano 541 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 540, w 2017 roku – 552, natomiast w 2016 roku – 533. Kwota z powyższych świadczeń w 2019 roku wyniosła 102 473 zł – w stosunku do 2016 roku była ona niższa o 25,7%.

Tabela 18. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba świadczeń	533	552	540	541
kwota świadczeń (zł)	81 549	84 456	85 416	102 473

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osobom niepełnosprawnym z terenu Miasta udzielone zostaje wsparcie między innymi w postaci zasiłków okresowych. W 2019 roku nie udzielono żadnego zasiłku okresowego z tytułu niepełnosprawności, w 2018 roku – jeden, w 2017 roku – 2, natomiast w 2016 roku – 3.

Tabela 19. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób	3	2	1	0
kwota świadczeń (zł)	1 323	1 376	1 350	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Na terenie Miasta czynnie działa Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym, które obejmuje swoimi staraniami osoby niepełnosprawne i chore. Celem stowarzyszenia jest ochrona praw, godności i interesów osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie pomocy członkom stowarzyszenia w organizowaniu: nauczania, wypoczynku, potrzebnego sprzętu rehabilitacyjnego i rehabilitacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Od lipca do grudnia 2019 roku realizowany był program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych – edycja 2019”. W ramach tego programu z usług opiekuńczych korzystały 2 osoby. Koszt usług wynosił 1 606 zł, z czego 50% pokryło Miasto.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W 2019 roku na terenie Miasta Imielin została zrealizowana diagnoza problemów społecznych, w ramach której badaniem ankietowym objęto:

- 100 dorosłych mieszkańców,
- 372 uczniów,
- 20 sprzedawców napojów alkoholowych.

Celem przeprowadzonych badań była identyfikacja i analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie Miasta. Zakres prac badawczych odnosił się do następujących kwestii: problemu alkoholowego, problemu narkotykowego, problemu nikotynowego, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, rynku pracy, niepełnosprawności, ubóstwa i wykluczenia społecznego, osób starszych, zdrowia psychicznego oraz bezpieczeństwa publicznego.

WYNIKI BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE ZE WSPRACIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Często osoby niepełnosprawne na terenie Miasta spotyka co piąty mieszkaniec.

W rodzinie 15% mieszkańców są osoby z niepełnosprawnością, które głównie dotknięte są niepełnosprawnością fizyczną.

10% mieszkańców biorących udział w badaniu to osoby niepełnosprawne.

16% badanych jest zdania, że osoby niepełnosprawne nie są traktowane na równi z innymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i architektonicznych,
- wzrost przyznanych zasiłków dla niepełnosprawnego dziecka oraz dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Wsparcie osób niepełnosprawnych” są:

- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością wynikające z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji oraz trudności związanych z powrotem na rynek pracy osób po przebytych kryzysach zdrowotnych; działalność w tym zakresie powinna być realizowana we współpracy z PUP,
- aktywność i integracja społeczna seniorów – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób z orzeczoną niepełnosprawnością. W związku z tym istnieje powiązanie skali i rodzaju zadań kierowanych do seniorów mających różne rodzaje niepełnosprawności, które będą wspierać ich zdrowe funkcjonowanie,
- ubóstwo – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niepełnosprawnych oraz ograniczonej możliwości pozyskiwania nowych dochodów,
- zdrowie – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym rehabilitacji oraz dostępności do świadczeń, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Stworzenie warunków do integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację i dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych.	Liczba zorganizowanych lub dofinansowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym i turystycznym dla osób niepełnosprawnych.
2.	Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, miejscach publicznych, a także barier w komunikowaniu się i barier technicznych.	Liczba i rodzaje usuniętych barier.
3.	Zwiększenie dostępności do świadczeń usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.
4.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.
5.	Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	Liczba rozpowszechnionych informacji.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	placówki oświatowe, PCPR, placówki kulturalne, SPZOZ, NGO.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.3. Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁵.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

W latach 2016-2019 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały łącznie 3 osoby. Na terenie Miasta nie funkcjonują ośrodki ani placówki, które pracują z osobami z zaburzeniami psychicznymi, natomiast mieszkańcy Imielina mogą szukać pomocy w placówkach powiatowych. W Łędzinach znajduje się Ośrodek Błogosławiona Karolina, który jest samodzielną, wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką terenową Caritas Archidiecezji Katowickiej. Strukturę placówek tworzą:

- Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) – powstał w 2002 roku. Dla 40 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bieruńsko-łędzkiego.
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łędzinach (ŚDS Łędziny) – powstał w 2004 roku. Dla 40 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bieruńsko-łędzkiego.
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy (OREW) – powstał w 2005 roku. Dla 20 dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi z terenu powiatu bieruńsko-łędzkiego.
- Dzienna Terapeutyczna Świetlica (DTS) – powstała w 2014 roku. Dla 10 dorosłych osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bieruńsko-łędzkiego.

---

¹⁵ www.psychiatriapolska.pl

WYNIKI BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM PSYCHICZNYM

Bardzo często lub często bezradność odczuwa co czwarty mieszkaniec.

Bardzo często lub często wściekłość ogarnia co trzeciego mieszkańca.

Bardzo często lub często blisko co drugo mieszkaniec czuje się zniechęcony/a, znużony/a.

Co trzeci mieszkaniec bywa zdenerwowany/a, rozdrażniony/a często lub bardzo często.

Większość mieszkańców ocenia pozytywnie swój stan zdrowia psychicznego - 85% (bardzo dobrze lub dobrze).

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- częste lub bardzo częste odczucia bezradności, wściekłości, zniechęcenia oraz zdenerwowania wśród mieszkańców.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „zdrowie psychiczne” są:

- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – trudności w podjęciu zatrudnienia przez osoby nie będące w pełni sił psychicznych powinny być przezwyciężane we współpracy ze specjalistami z zakresu psychoterapii i szeroko rozumianego zdrowia psychicznego,
- aktywność i integracja społeczna seniorów – wraz ze starzeniem się społeczeństwa wzrasta ilość osób osamotnionych, pozbawionych jakichkolwiek aktywności społecznych czy kontaktów towarzyskich. Poczucie osamotnienia i bezużyteczności

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

pozostaje w ścisłym związku z percepcją swojej osoby, poczuciem własnej wartości, a co za tym idzie – ze stanem zdrowia psychicznego,

- ubóstwo – wynikające z niskiej wysokości świadczeń emerytalno-rentowych osób niezdolnych do pracy z powodu chorób/zaburzeń na tle psychicznym. Długotrwałe ubóstwo powstrzymuje człowieka przed realizacją celów, stawia go w sytuacji bez wyjścia, potrafi również skutecznie sparaliżować funkcjonowanie rodziny, jako podstawowej komórki społecznej,
- zdrowie – przede wszystkim w kontekście dostępu do usług medycznych, w tym grup samopomocowych, psychoterapii, których realizacja zależy od wysokości środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- przemoc i uzależnienia – trwanie w obu tych sytuacjach – zarówno w uzależnieniu lub współuzależnieniu, doznawaniu przemocy lub bycia sprawcą przemocy związane jest z szeregiem negatywnych uczuć oraz bardzo silnym stresem, co bezpośrednio i trwale wpływa na jakość zdrowia psychicznego.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
2.	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.
3.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4.	Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z PCPR oraz PUP.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wdrażanie		
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	SPZOZ, NGO, placówki oświatowe, PCPR, PUP.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Miasto Imielin realizuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych współpracując między innymi z:

- Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielinie,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Imielinie,
- placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie Miasta Imielin,
- Komendą Powiatową Policji w Bieruniu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rodzinie w Lędzinach.

¹⁶ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

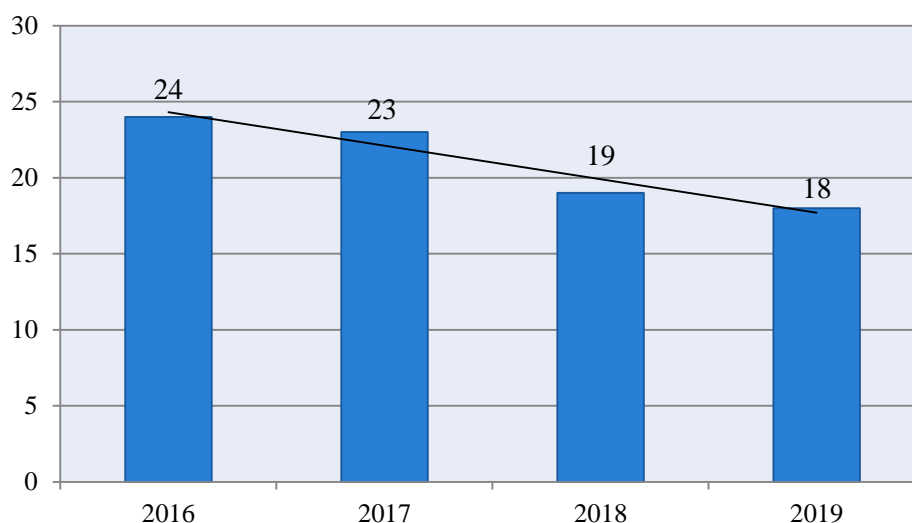
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Działania podejmowane przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok* przyjętego uchwałą Nr XIII/93/2019 Rady Miasta Imielin z dnia 27 listopada 2019 r. Wśród celów strategicznych Programu można wyróżnić:

- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi oraz przemocą pomocy psychospołecznej,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz upowszechnianie informacji na temat ryzyka szkód wynikających z ich używania,
- ograniczanie dostępności fizycznej napojów alkoholowych.

W 2019 roku z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie skorzystało 18 rodzin z powodu uzależnienia od alkoholu. W 2019 roku liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu była niższa w stosunku do roku poprzedniego o jedną rodzinę. Najwięcej rodzin z problemem alkoholizmu odnotowano w 2016 roku, kiedy to udzielono pomocy aż 24 rodzinom. Na przestrzeni analizowanych lat nie było rodzin, które uzyskały wsparcie z powodu narkomanii.

Wykres 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2019 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane działania przez Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 6 członków. W 2019 roku MKRPA podjęła następujące czynności względem osób uzależnionych od alkoholu:

- przeprowadziła rozmowy z 27 osobami uzależnionymi od alkoholu,
- przeprowadziła rozmowy z 4 członkami rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia wobec 27 osób uzależnionych od alkoholu,
- wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec jednej osoby¹⁷.

W porównaniu do 2018 roku zmniejszeniu uległa liczba rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz liczba członków rodzin, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy. Zwiększyła się natomiast liczba osób uzależnionych od alkoholu wobec których MKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia, jak również liczba osób wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 20. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielinie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	23	40	27
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	1	21	4
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	23	7	27
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	0	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

¹⁷ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Na terenie Miasta nie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, natomiast jest jedna grupa samopomocowa dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym.

W szkołach w 2019 roku realizowane były programy profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży „Epsilon” w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN. W programie wzięło udział 210 uczniów, 20 nauczycieli oraz 12 rodziców. W 2018 roku rekomendowanymi programami profilaktycznymi objęto łącznie 260 osób, w tym: 200 uczniów, 10 nauczycieli i 50 rodziców, natomiast w 2017 roku było to 610 osób – 500 uczniów, 10 nauczycieli oraz 100 rodziców.

W ramach MOPS w Imielinie działa Świetlica Socjoterapeutyczna, która realizuje programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne, w tym związane z profilaktyką występowania przemocy. Świetlica w ramach programu socjoterapeutycznego realizuje wypoczynek dzieci na koloniach z uwzględnieniem profilaktyki. Każde dziecko w Świetlicy ma opracowany indywidualny plan pomocy, z którym zapoznawani są rodzice. Świetlica w celu udzielenia wielowymiarowej pomocy dzieciom utrzymuje kontakty z wychowawcami, nauczycielami, kuratorami oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Świetlica obejmuje swoim działaniem dzieci szkolne w wieku od 6 do 18 lat, codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 10 do 18. W 2019 roku w Świetlicy Socjoterapeutycznej zapisanych było łącznie 25 dzieci, natomiast w 2018 roku – 23 dzieci. W Świetlicy realizowano rekomendowany program profilaktyczny „Spójrz Inaczej”.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W IMIELINIE

W 2018 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nakłada ona na gminę obowiązek ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a nie jak dotychczas określenia limitów punktów sprzedaży. W 2019 roku ustalono więc maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Imielinie:

→ poza miejscem sprzedaży:

- o wartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – 25 zezwoleń,
- o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 25 zezwoleń,
- o zawartości powyżej 18% alkoholu – 25 zezwoleń,
- razem – 75 zezwoleń.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

→ w miejscu sprzedaży:

- o wartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – 20 zezwoleń,
- o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwolenia,
- o zawartości powyżej 18% alkoholu – 20 zezwoleń,
- razem – 60 zezwoleń.

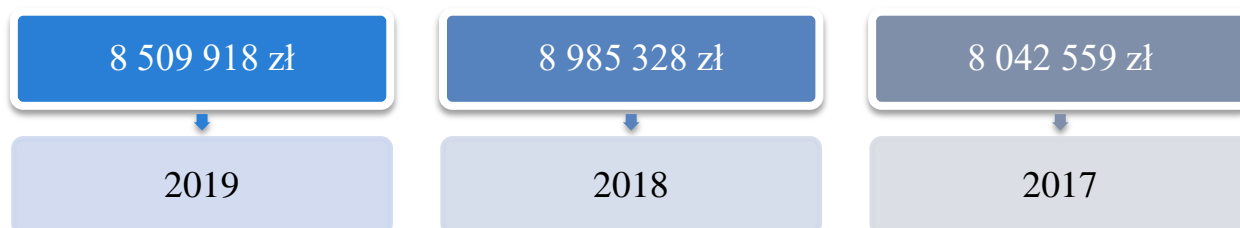
W Imielinie jest (według stanu na koniec 2019 roku) następująca liczba wydanych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych:

- **10** na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne),
- **20** na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).

W porównaniu do wcześniejszych lat, zarówno liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), jak i w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) uległa zmniejszeniu. W 2017 roku funkcjonowało 20 sklepów i 13 lokali gastronomicznych, natomiast w 2018 roku – 21 sklepów i 12 lokali gastronomicznych.

W roku 2019 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Miasta wyniosła łącznie 8 509 918,61 zł, w tym 4 149 545,62 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 973 123,74 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 3 387 249,25 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W porównaniu do 2018 roku zauważalny jest spadek wartości sprzedanego alkoholu, który wyniósł 5,3%.

Rysunek 5. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Miasta Imielin w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2018 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY ZWIĄZANE Z UZALEŻNIENIAMI

Sięgnięcie po alkohol przez 12% uczniów Miasta Imielin.

Uznawanie alkoholu za łatwy do zdobycia przez 12% ankietowanych uczniów.

Ocenianie narkotyków za nieszkodliwy, raczej nieszkodliwy lub nieposiadanie w tym zakresie wiedzy przez 7% uczniów.

Bycie poczęstowanym alkoholem przez prawie połowę uczniów, którzy mieli z nim kontakt (40%).

Występowanie problemu narkotykowego w małym stopniu - niewielka część uczniów mających z nimi kontakt (2%).

WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE Z UZALEŻNIENIAMI

Spożywanie alkoholu przez ponad połowę dorosłych mieszkańców Miasta (60%).

Spożywanie alkoholu z dużą częstotliwością (kilka razy w tygodniu lub codziennie) przez 14% mieszkańców.

Odsetek respondentów deklarujących prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu to 9%.

Bycie świadkiem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu co czwartego respondenta (28%).

Bycie świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości co czwartego respondenta (27%).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień,
- występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży,
- spożywanie alkoholu z dużą częstotliwością wśród dorosłych mieszkańców,
- dostępność alkoholu dla młodych mieszkańców Miasta.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z dziedziną „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych” są:

- wspieranie rodziny – przede wszystkim w kontekście negatywnego wpływu zjawiska uzależnienia na prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich, zapewnienie stabilnego środowiska wychowawczego oraz wypełnianie funkcji opiekuńczo- wychowawczej przez rodzinę. Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np. żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane jest przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych, przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej. Zagrożeniem są także uszkodzenia rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pijących alkohol oraz używających środki psychoaktywne,
- ubóstwo – małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków, np. na alkohol. Często dochodzi do marnowania wsparcia w ramach pomocy społecznej,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu – osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- zdrowie psychiczne – przede wszystkim poprzez bardzo częste współwystępowanie zjawiska przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.
2.	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.
3.	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.
4.	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
5.	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin udzielona została pomoc materialna.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA.	UM, podmioty lecznicze, PCPR, SPZOZ, grupy AA.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej, NFZ.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Cel operacyjny nr 2

Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.
2.	Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.
3.	Wpieranie działalności sportowo-rekreacyjnej.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.
4.	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.
5.	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, placówki oświatowe, MKRPA.	NGO, SPZOZ, UM, MCK, Świetlica Środowiskowa.	Środki własne, MKRPA, NFZ.

Cel operacyjny nr 3

Wzrost poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, promowanie zdrowego stylu życia oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Podnoszenie poziomu wiedzy kadry pomocy społecznej oraz edukacji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.	Liczba pracowników pomocy społecznej i placówek oświatowych uczestniczących w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
2.	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

		problemu uzależnienia.
3.	Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.
4.	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Miasta mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, MKRPA.	UM, PARPA, KBPN, KPP, NGO, MCK, placówki oświatowe, SPZOZ, Świetlica Socjoterapeutyczna.	Środki własne, środki pozyskane z Unii Europejskiej, budżet państwa.

1.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zajmuje się Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Imielinie, który został powołany

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

zgodnie z Uchwałą Nr VII/36/2011 Rady Miasta Imielin z dnia 27 kwietnia 2011 roku. Celem głównym MZI jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
- realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

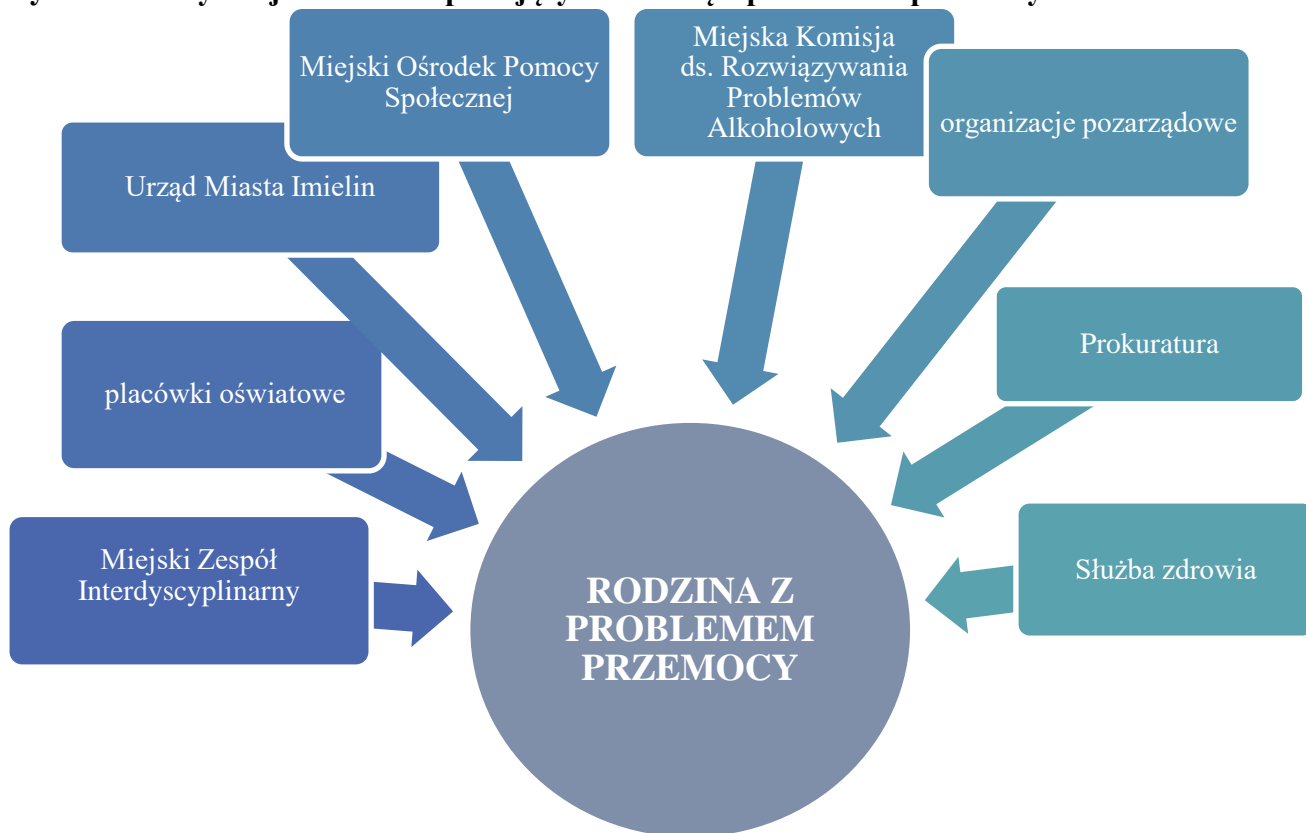
Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Na terenie Miasta Imielin istnieje dobrze rozwinięta sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zasoby instytucjonalne tworzą instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje pełniące funkcję wspierającą. Należą do nich w szczególności:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Rysunek 6. Wykaz jednostek wspierających rodzinę z problemem przemocy

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2021* przyjętym uchwałą Rady Miasta Imielin Nr XIII/94/2019 z dnia 27 listopada 2019 roku. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin dotkniętych tym problemem. Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe:

- podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej związanej z występowaniem przemocy w rodzinach,
- prowadzenie działań profilaktyki przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych dla rodzin dotkniętych przemocą.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Z informacji Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu wynika, że liczba wszczętych postępowań z art. 207 KK tj. znęcanie się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy lub nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny zwiększa się od 2016 roku. W 2019 roku odnotowano znacznie więcej interwencji domowych niż w latach ubiegłych, co pokazuje poniższa tabela.

Tabela 21. Informacja na temat przemocy w Imielinie – KPP w Bieruniu

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba wszczętych dochodzeń z terenu Imielina z art. 207 KK	3	6	8	11
liczba interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy domowej, alkoholu, czy narkotyków na terenie Imielina	5	18	21	113

Źródło: Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach wynika, że liczba korzystających mieszkańców Imielina z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej w porównaniu do roku 2018 uległa zwiększeniu. Tylko 3 mieszkańców Imielina brało udział w programie korekcyjnym dla sprawców przemocy.

Tabela 22. Informacja na temat przemocy w Imielinie – PCPR w Łędzinach

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
ilość mieszkańców korzystających z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej	8	14	8	20
ilość osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych	0	0	1	3

Źródło: Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku

Według danych Sądu Rejonowego w Mysłowicach w 2019 roku 5 rodzin było objętych dozorem kuratora dla osób dorosłych, w tym 2 mieszkające samotnie. Zmniejszeniu uległa liczba rodzin, w których została ograniczona władza rodzicielska na podstawie Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego – z 18 rodzin w 2016 roku do 14 w 2019 roku. W Imielinie w 2019 roku jedna osoba nieletnia była objęta nadzorem kuratora z Ustawy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich (demoralizacja, popełnienie czynu karalnego lub nierealizowanie obowiązku szkolnego).

Tabela 23. Informacja na temat przemocy – Sąd Rejonowy w Mysłowicach

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych dozorem kuratora dla osób dorosłych	24, w tym 3 osoby mieszkające samotnie	17, w tym 5 osób mieszkających samotnie	6, w tym 3 osoby mieszkające samotnie	5, w tym 2 osoby mieszkające samotnie
liczba rodzin, w których została ograniczona władza rodzicielska na podstawie Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego	18	19	17	14
liczba nieletnich objętych nadzorem kuratora z Ustawy o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich	3	2	2	1

Źródło: Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku

W 2019 roku posiedzenia Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego odbyły się 16 razy, natomiast grupy robocze spotykały się 15 razy. Jednym z narzędzi Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego jest procedura „Niebieskie Karty”. Od 2017 roku liczba prowadzonych procedur uległa zwiększeniu. Z analizy dokumentacji MZI w Imielinie wynika, że osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w większości są mężczyźni, natomiast ofiarami są ich żony lub partnerki. Najczęściej zgłaszane są różne formy przemocy fizycznej oraz psychicznej. Do MZI w 2019 roku wpłynęło 27 Niebieskich Kart z 21 rodzin i wszystkie przekazano do Prokuratury. Niebieskie Karty zakładane są w większości przez Policję oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z pozostałych instytucji procedura została wszczęta przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łędzinach, MKRPA, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mysłowicach oraz SPZOZ w Imielinie. W 2019 roku zakończono 16 procedur – to dwa razy więcej niż w 2018 roku. W 2019 roku przesłano do Prokuratury dwa razy więcej Niebieskich Kart, niż w 2018 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

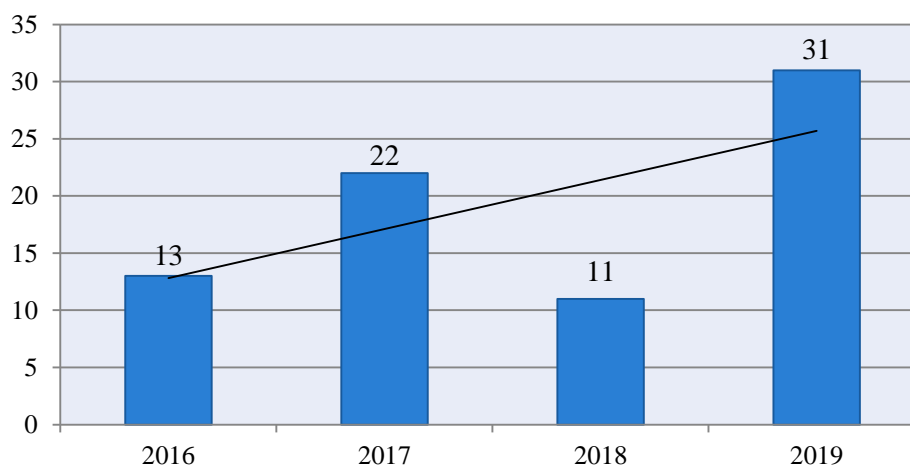
Tabela 24. Informacja na temat Niebieskich Kart w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba założonych Niebieskich Kart	7	15	15	27
liczba środowisk	7	13	13	21
liczba spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych	7	14	13	16
liczba spotkań grup roboczych	14	16	13	15
liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	6	18	8	16
liczba Niebieskich Kart przesłanych do Prokuratury	2	11	13	27

Źródło: Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku

Z powodu przemocy w rodzinie pomoc i wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku otrzymało 31 rodzin – to najwyższa liczba rodzin od 2016 roku. W porównaniu do 2016 roku nastąpił wzrost o 18 rodzin.

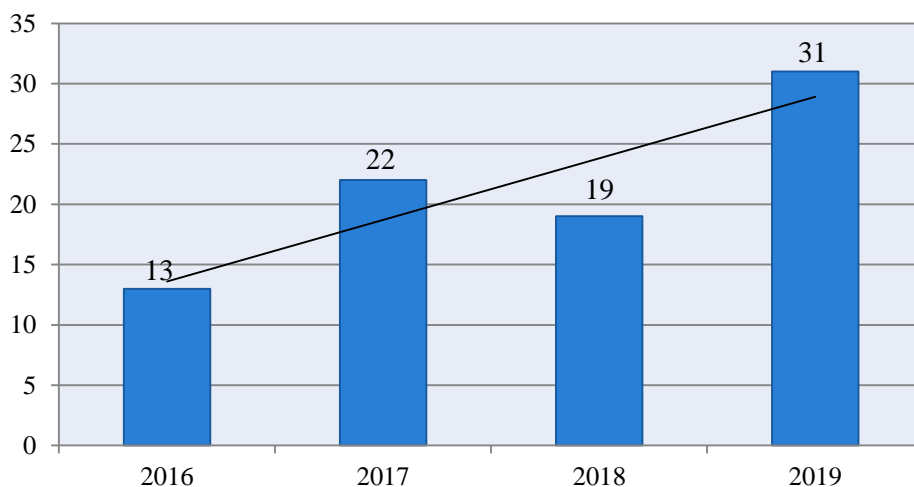
Wykres 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

W 2019 roku praca socjalna w związku z występującą przemocą w rodzinie była prowadzona w 231 rodzinach – to o 12 rodzin więcej niż w 2018 roku, o 9 więcej niż w 2017 roku oraz o 18 więcej niż w 2016 roku.

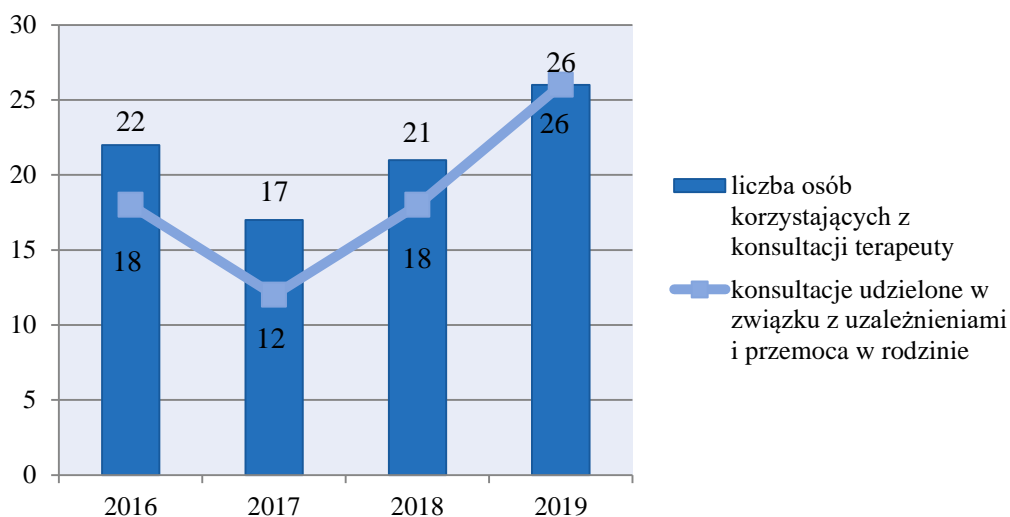
Wykres 22. Liczba środowisk, w których prowadzona była praca socjalna w związku z występującą przemocą w rodzinie w latach 2016-2019

Źródło: *Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku*

Z konsultacji terapeuty w 2019 roku korzystało łącznie 26 osób, spośród których wszyscy w związku z uzależnieniami i występującą przemocą w rodzinie. W porównaniu do wcześniejszych lat liczba osób korzystających z konsultacji terapeuty ulega zwiększeniu.

Wykres 23. Liczba osób korzystających z konsultacji terapeuty w latach 2016-2019.

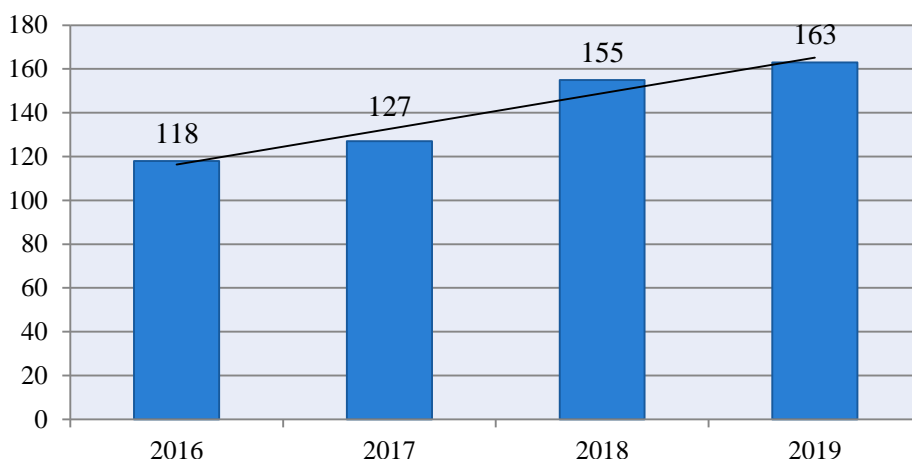
Źródło: *Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku*

W 2019 roku 163 dzieci było objętych wsparciem (terapię, porady oraz badania diagnostyczne, w tym: psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, badanie słuchu, badanie integracji sensorycznej) w ramach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bieruniu. Liczba

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

dzieci objętych wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej od 2016 roku ulega systematycznemu wzrostowi – ze 118 dzieci w 2016 roku do 163 w 2019 roku. Szczegółowo zostało to przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 24. Liczba dzieci objętych wsparciem w ramach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bieruniu

Źródło: *Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku*

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przewiduje edukację dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją, która była realizowana w placówkach oświatowych i Świetlicy Socjoterapeutycznej:

- Przedszkole Miejskie uczestniczy w programie „Bezpieczny Imielin” oraz realizuje zajęcia dla dzieci i rodziców dotyczące bezpieczeństwa,
- Szkoła Podstawowa nr 1 realizowała programy z ujęciem przeciwdziałania przemocy, agresji, warsztaty na temat radzenia sobie ze złością, warsztaty poprawiające relacje między uczniami, zajęcia integracyjne zespołów klasowych, warsztaty dotyczące cyberprzemocy, spotkania z policjantami. Realizowano program profilaktyczny „Spójrz Inaczej” oraz „Epsilon”,
- Szkoła Podstawowa nr 2 realizowała „Program profilaktyczny szkoły” oraz „Program wychowawczo-profilaktyczny”. Programy te zawierają elementy przeciwdziałania przemocy oraz promujący zdrowy styl życia i aktywność sportową.

Od 1 września 2017 roku w Szkole Podstawowej nr 1 i 2 działa Szkolny Zespół Interwencji Kryzysowej. Do zadań Szkolnych Zespołów Interwencji Kryzysowych należy reagowanie na sytuację zgłaszanych przypadków pomocowych, wdrażanie odpowiednich

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

procedur, opracowanie bieżącej dokumentacji związanej z działalnością Zespołu, wdrażanie programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem agresji i działań niepożądanych, aktualizowanie Polityki ochrony dzieci przed agresją i krzywdzeniem w szkole.

WYNIKI DIAGNOZY ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ RÓWIEŚNICZĄ I PRZEMOCĄ W RODZINIE WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Doświadczenie przemocy średnio przez co trzeciego ucznia (31%).

Występowanie w szkole przemocy między uczniami według co czwartego respondenta (27%).

Przyznanie się do stosowania przemocy znacznego odsetka badanych uczniów (22%).

Zadeklarowanie doznania przemocy ze strony mamy lub taty przez 19% uczniów (spośród tych, którzy doznali przemocy).

WYNIKI DIAGNOZY ZWIĄZANE Z PRZEMOCĄ W RODZINIE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Doświadczenie przemocy przez 8% mieszkańców.

Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w rodzinie przez 11% respondentów.

Występowanie przemocy w stosunku do dzieci/dziecka - 40% osób (którzy kiedykolwiek stosowali przemoc).

Nieocenie jednoznacznie negatywnie stosowania kar fizycznych wobec dzieci przez 39% mieszkańców.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost liczby wszczętych dochodzeń z art. 207 Kodeksu Karnego,
- wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy,
- znaczna część dzieci i młodzieży deklarująca występowanie w swojej szkole przemocy między uczniami oraz doświadczenie i stosowanie przemocy,
- znacznie wzrosła liczba interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy domowej, alkoholu, czy narkotyków,
- brak świadomości części dorosłych mieszkańców Miasta na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy wobec dzieci jako metody wychowawczej.

Korelacje

Dziedzinami szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” są:

- wspieranie rodziny – działania instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną, profilaktyka wystąpienia przemocy poprzez bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poradnictwa rodzinnego i terapii, usługi asystenta rodziny, oddziaływań profilaktycznych wpływają wzmacniająco na funkcjonowanie rodziny zmniejszając ryzyko wystąpienia dysfunkcji, w tym zachowań przemocowych w rodzinie, ale pozwalają także podejmować wczesną interwencję i udzielanie stosownej pomocy w sytuacji zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych – przede wszystkim poprzez wpływ skuteczności profilaktyki nadużywania alkoholu, a tym samym zapobieganie wystąpieniu czynników osłabiających relacje rodzinne i jednocześnie sprzyjających wystąpieniu przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów – wzmacnianie pozycji osób starszych poprzez promowanie projektów rozwijających integrację międzypokoleniową, co sprzyja podmiotowemu traktowaniu seniorów w ich otoczeniu, powyższe działania

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

mogą wpłynąć na obniżenie ryzyka wystąpienia negatywnych zachowań wobec seniorów, w tym stosowania przemocy w rodzinie,

- ubóstwo oraz promocja zatrudnienia – brak poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, powoduje narastanie napięcia związanego z utratą stałego dochodu przyczyniając się do powstania okoliczności sprzyjających odczuwaniu braku wpływu na otaczającą rzeczywistość, tym samym sprzyjając wystąpieniu zachowań przemocowych w rodzinie,
- edukacja – poprzez wpływ działań edukacyjnych z zakresu bezpiecznego życia w rodzinie, kształtowania relacji bez przemocy, a także przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w sytuacji przemocy w rodzinie kierowanych do dzieci i młodzieży, uczniowie zyskają wiedzę podnoszącą świadomość ich praw oraz będą potrafili poszukiwać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. Ponadto szkoła powinna pełnić aktywną rolę obserwatora funkcjonowania dziecka oraz instytucji mającej możliwość reakcji w sytuacji przemocy w rodzinie wobec ucznia,
- ochrona zdrowia – poprzez udzielanie pomocy medycznej i właściwe reagowanie w sytuacji kontaktu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie z instytucjami ochrony zdrowia, w połączeniu z niezwłocznym udzieleniem pomocy przez instytucje realizujące pomoc w formie interwencji kryzysowej zwiększy się skuteczność reagowania wskazanych instytucji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.
2.	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

3.	Zintensyfikowanie działań edukacyjnych dotyczących przemocy/agresji skierowanych do dzieci i młodzieży – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.
4.	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
5.	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, Miejski Zespół Interdyscyplinarny.	NGO, MKRPA, UM, placówki oświatowe, Świetlica Socjoterapeutyczna.	Środki własne, budżet państwa.

Cel operacyjny nr 2

Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.	Liczba spotkań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
2.	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.
3.	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.
4.	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

	pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.
5.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6.	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.
7.	Kierowanie do Punktu Interwencji Kryzysowej.	Liczba osób skierowanych do Punktu Interwencji Kryzysowej.
8.	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.

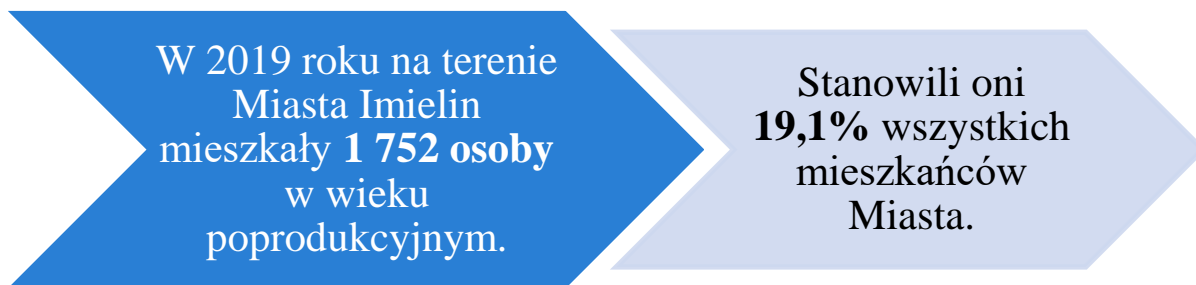
Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, Miejski Zespół Interdyscyplinarny.	KPP, placówki oświatowe, NGO, MKRPA, UM, PCPR, Sąd Rejonowy.	Środki własne, budżet państwa.

1.6. Aktywność i integracja społeczna seniorów

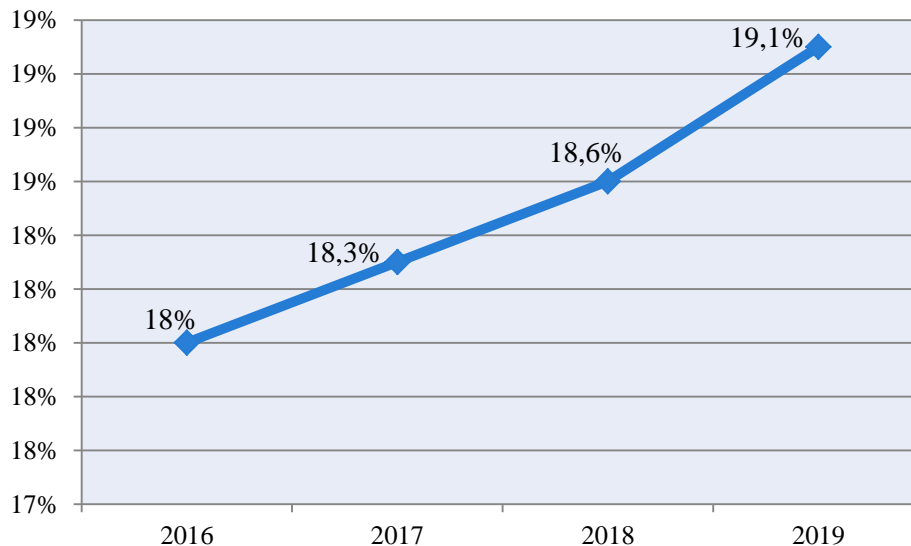
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Miasta.

Na przestrzeni lat 2016-2019 można zauważyć systematyczny wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 19,1% wszystkich mieszkańców Miasta. W porównaniu do roku 2016 udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wzrósł o 1,1 pp.

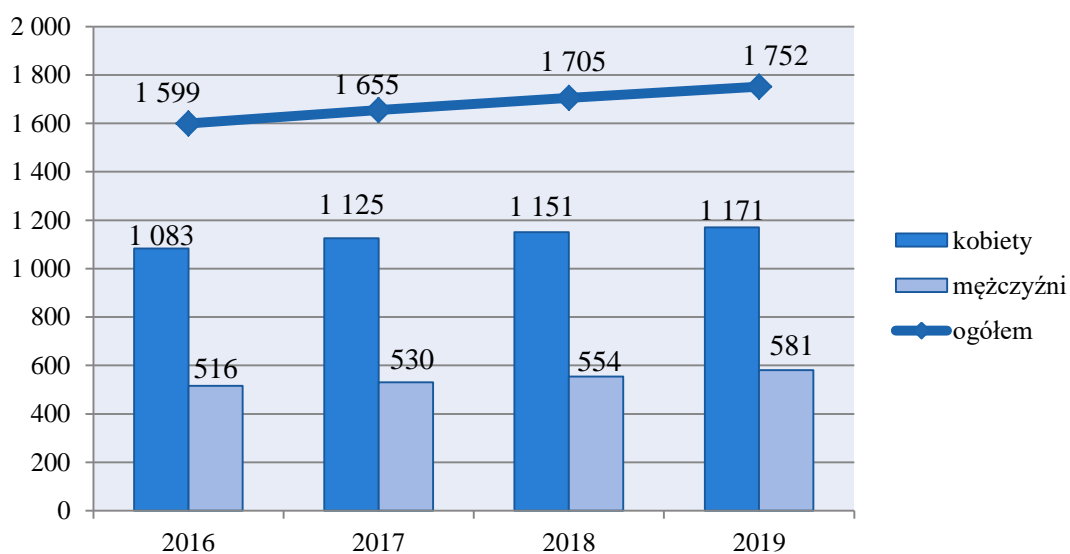
Wykres 25. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2016-2019 (w %)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba kobiet oraz mężczyzn będących w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących Miasto Imielin. Można zauważyć, że liczba kobiet w 2019 roku kształtowała się na poziomie 1 171 osób, natomiast liczba mężczyzn na poziomie 581 osób. Kobiety stanowiły więc 66,8% wszystkich mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

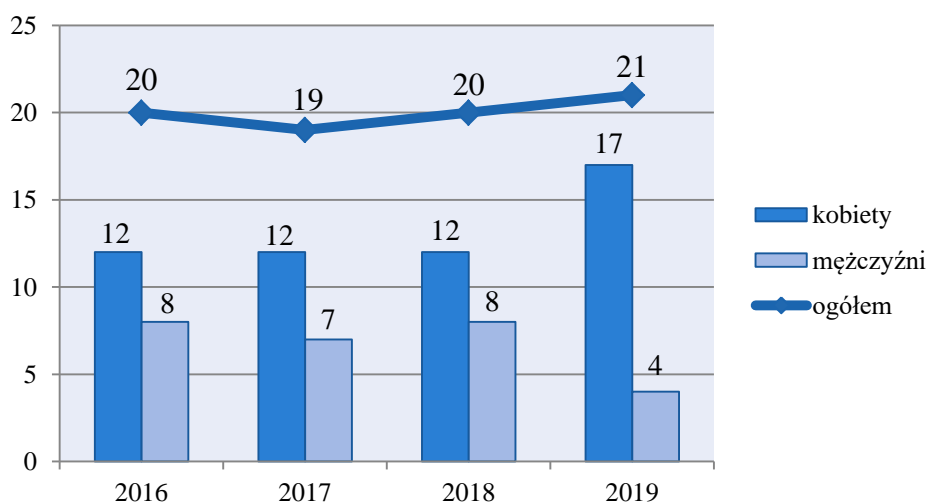
Wykres 26. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnym w latach 2016-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy społecznej w 2019 roku wyniosła 21 osób – jest to najwyższa liczba od 2016 roku. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 81% (17 osób), natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn było tylko 4. Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystająca z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2019 uległa systematycznemu wzrostowi, co pokazuje wykres nr 27.

Wykres 27. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w DPS pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie w 2019 roku poniósł odpłatność za pobyt w DPS 8 mieszkańców na łączną kwotę 229 230 zł. Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019 znajdują się w tabeli poniżej. Z danych statystycznych wynika, że MOPS z roku na rok ponosi odpłatność za pobyt w DPS coraz większej liczby osób.

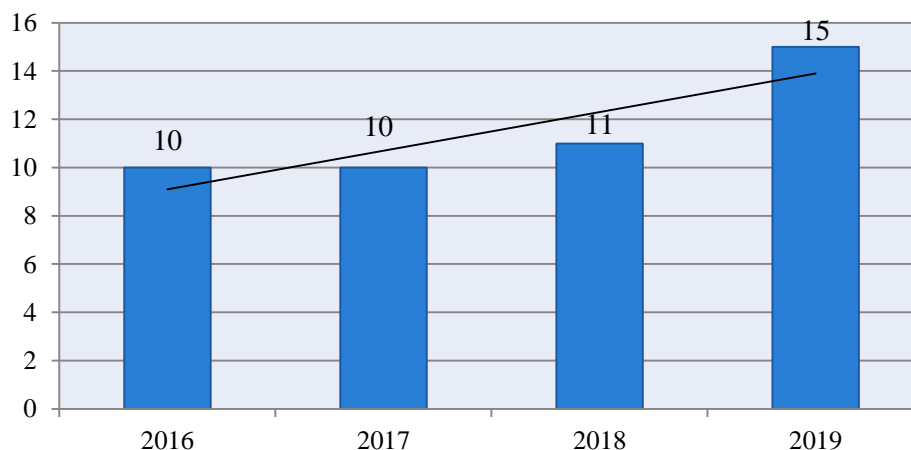
Tabela 25. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób	4	6	6	8
kwota świadczeń (zł)	104 514	166 650	204 116	229 230

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

W 2019 roku z usług opiekuńczych skorzystało 15 osób, udzielono 2 759 świadczeń na łączną kwotę 47 069 zł – to najwyższa liczba osób od 2016 roku, kiedy to z usług skorzystało 10 osób.

Wykres 28. Realizacja pomocy w formie usług opiekuńczych w latach 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018 i 2017 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, iż w Imielinie od 5 lat funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, który działa przy Jezuickim Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mysłowicach. Uniwersytet to propozycja dla osób starszych, które nie są już w pełni aktywne zawodowo, w związku z czym wolny czas mogą spożytkować w atrakcyjny, a przy tym pożyteczny sposób. Główną ideą Uniwersytetu jest przekazywanie wiedzy w sposób lekki, łatwy oraz przyjemny. Istotną formą działalności są wykłady z zakresu różnych dziedzin m. in. z psychologii, fizjoterapii, kultury regionalnej, ekologii i turystyki, historii, filozofii, religii, zdrowia oraz dietetyki. Wykłady przeznaczone są dla wszystkich uczestników UTW oraz każdego zainteresowanego tematyką prelekcji mieszkańca. Natomiast zajęcia warsztatowe, każdy ze słuchaczy może wybrać zgodnie z własnymi upodobaniami oraz zainteresowaniami. Dodatkowo na Uniwersytecie można podjąć nauki języków obcych tak jak: język angielski czy niemiecki. Organizowane są również warsztaty obsługi komputera, warsztaty prozdrowotne oraz warsztaty rękodzielnicze. Odbývają się one w salach Biblioteki Miejskiej, obiektach szkolnych i sportowych – są to głównie zajęcia rehabilitacyjno-ruchowe. Z kolei wykłady odbywają się w Domu Kultury „Sokolnia”. W 2019 roku w zajęciach uczestniczyło 80 osób.

Wśród prywatnych Domów Opieki dla seniorów, na terenie Imielina znajduje się Dom Opieki Dla Osób Starszych Pensjonat MARIE. To dom stworzony z myślą o zapewnieniu osobom starszym spokojnej, bezpiecznej i szczęśliwej starości, które z racji wieku, choroby, czy też samotności nie mogą lub nie chcą mieszkać samodzielnie. Wykwalifikowany zespół opiekunów i pielęgniarek sprawuje 24 godzinną opiekę. W domu jest 27 miejsc.

W Lędzinach 28 lutego 2020 roku otwarto Centrum Usług Społecznych, w którym znajduje się:

- Dzienny Dom Pomocy dla 30 osób, działający od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30. Zapewnia on bezpieczne spędzanie wolnego czasu, tj. dzienne formy usług opiekuńczych przeznaczone dla osób niesamodzielnych, obejmujące m.in. pomoc w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, usługi aktywizacyjne w sferze fizycznej, intelektualnej i społecznej oraz wyżywienie.
- Klub Seniora dla 20 osób, działający od poniedziałku do piątku w godzinach od 14 do 18, jako miejsce zagospodarowania czasu wolnego po zakończeniu aktywności zawodowej. Klub Seniora oferuje: zajęcia warsztatowe „trening

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

pamięci”, muzykoterapię, kurs obsługi komputera i Internetu, kursy rysunku/malarstwa i fotografii, kursy tańca towarzyskiego, warsztaty aktorskie, warsztaty kuchni śródziemnomorskiej, wegetariańskiej, dietetyki, warsztaty uprawy róż, kursy języków obcych.

- mieszkania dla seniorów (4 pokoje dwuosobowe, jeden jednoosobowy, pokój dzienny, gabinety psychologa i pracownika socjalnego),
- mieszkania chronione (2 pokoje trzyosobowe i 1 pokój czteroosobowy),
- mieszkania dla ofiar przemocy domowej (2 pokoje dwuosobowe).

WYNIKI DIAGNOZY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE Z AKTYWNOŚCIĄ I INTEGRACJĄ SENIORÓW

W opinii 85% mieszkańców osoby starsze są marginalizowane - najczęściej z powodu samotności.

Do głównych potrzeb osób starszych mieszkańcy zaliczyli pomoc materialną i wsparcie emocjonalne.

15% mieszkańców biorących udział w badaniu jest zdania, że oferowana pomoc osobom starszym jest niewystarczająca.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych,
- marginalizacja osób starszych,
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Aktywność i integracja seniorów” są:

- wsparcie osób niepełnosprawnych – przede wszystkim poprzez związane z wiekiem i starzeniem się organizmu, stopniowe i postępujące ograniczenie pełnej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

sprawności i samodzielności w codziennym funkcjonowaniu i konieczność zapewnienia adekwatnej pomocy,

- zdrowie psychiczne – przede wszystkim w kontekście pojawiających się zaburzeń psychicznych typowych dla osób w podeszłym wieku np. zespoły otępienne, demencja itp., wskazane są działania realizowane we współdziałaniu z placówkami ochrony zdrowia w zakresie wymiany informacji o dostępnych formach wsparcia, w szczególności w zakresie dostępnych usług,
- zdrowie – osoby starsze w większości są osobami cierpiącymi na różnego rodzaju schorzenia wynikające z ich wieku, a poprzez wspólne działania podmiotów leczniczych oraz pomocy społecznej możliwe jest jak najdłuższe utrzymanie osoby w jej środowisku naturalnym, bez konieczności zapewniania opieki całodobowej,
- wspieranie rodziny – osoby starsze są osobami o ogromnym potencjale, posiadają wiedzę i doświadczenie potrzebne osobom młodszym do dobrego funkcjonowania w życiu rodzinnym i zawodowym.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.
2.	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych promujących zdrowy i aktywny styl życia osób starszych.	Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.
3.	Wspieranie i rozwój miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (UTW).	Liczba dostępnych miejsc, w których prowadzone są różnorodne aktywności wspierające seniorów.
4.	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez organizowanie zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących starzenia się i starości.	Liczba osób biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych.
5.	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wdrażanie		
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS, UM.	NGO, placówki kulturalne, placówki oświatowe, UTW.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie warunków możliwie pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celów
1.	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej osobom w wieku poprodukcyjnym.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta pomocą materialną i niematerialną.
2.	Zapewnienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.
3.	Prowadzenie akcji informacyjnych/warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.

Wdrażanie		
Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	placówki kulturalne, UM, NGO, UTW, KPP.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

1.7. Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

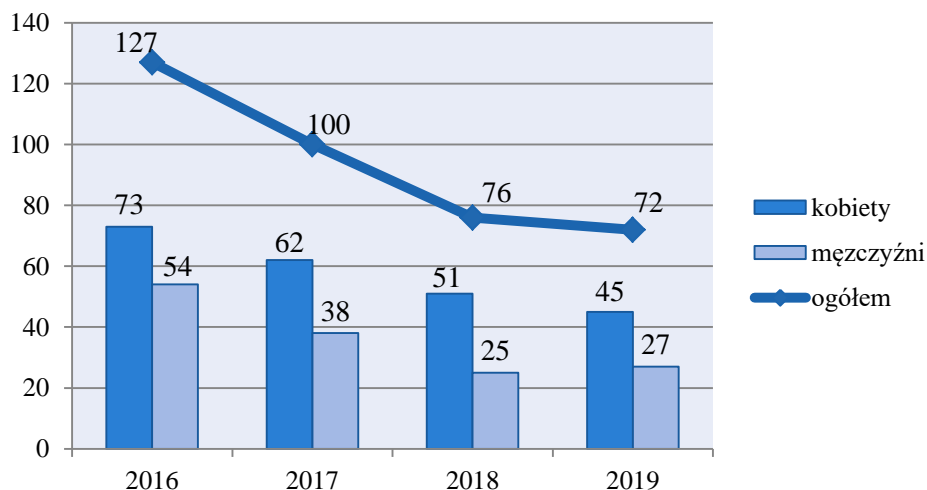
Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z 2019 roku, bezrobocie jako powód udzielenia pomocy i wsparcia z pomocy społecznej, znalazło się na szóstym miejscu pod względem liczby korzystających z pomocy rodzin.

W 2019 roku z powodu bezrobocia pomoc i wsparcie otrzymało 25 rodzin.

to o 39% mniej niż w roku 2018.

Liczba bezrobotnych mieszkańców już od kilkunastu lat systematycznie spada i na koniec grudnia 2019 roku wyniosła 72 osoby (w ciągu roku spadła o 4 osoby, w przeciągu dwóch lat o 28 osób, natomiast w porównaniu do 2016 roku o 55 osób). Z całkowitej liczby osób bezrobotnych 45 osób, czyli 62,5% to kobiety, natomiast 27 osób (37,5%) to mężczyźni.

Wykres 29. Mieszkańcy Miasta zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: <https://tychy.praca.gov.pl/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

91,7% ogółu bezrobotnych stanowią osoby poprzednio pracujące (66 osób), a co czwarta osoba bezrobotna ma prawo do zasiłku (26,4%). Z analizy danych można zauważyć spadek niepełnosprawnych bezrobotnych oraz wzrost osób z prawem do zasiłku.

Tabela 26. Rozszerzona informacja o bezrobociu w Mieście Imielin w latach 2016-2019 (stan pod koniec grudnia każdego roku)

wyszczególnienie		2019		2018		2017		2016	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
liczba bezrobotnych ogółem		72	45	76	51	100	62	127	73
W tym	poprzednio pracujący	66	43	69	46	93	56	114	63
	z prawem do zasiłku	19	14	17	11	22	13	30	20
	niepełnosprawni	3	3	5	4	2	0	4	2

Źródło: <https://tychy.praca.gov.pl/>

Osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, oprócz określenia profilu pomocy i przygotowania indywidualnego planu działania, mogą uzyskać również status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoba w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to:

- bezrobotny do 30 roku życia,
- bezrobotny długotrwale,
- bezrobotny powyżej 50 roku życia,
- bezrobotny korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotny niepełnosprawny.

Podobnie, jak zmniejszeniu uległa liczba osób bezrobotnych, tak samo zauważyć można zmniejszenie liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W 2016 roku było ich 74, w 2017 roku – 53, w 2018 roku – 41 osób, natomiast w 2019 roku – 40 osób. Wśród tych osób 40% stanowią bezrobotni do 30 roku życia (16 osób), w tym 9 osób to mieszkańcy do 25 roku życia (22,5%), natomiast 60% osoby powyżej 50 roku życia (24 osoby). Rozpatrując kwestię liczby osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na wiek

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

możemy zauważyć, że w porównaniu do roku 2016 wzrósł nieco udział osób bezrobotnych mających więcej niż 50 lat, natomiast zmniejszeniu uległ udział osób do 30 roku.

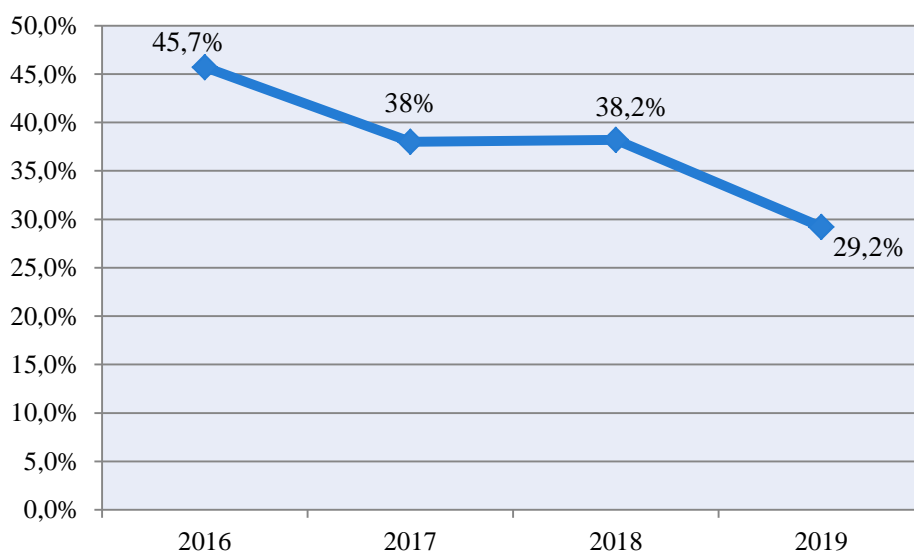
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na wiek w latach 2016-2019 (stan pod koniec grudnia każdego roku)

wyszczególnienie	2019		2018		2017		2016	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
ogółem	40	100	41	100	53	100	74	100
do 30 roku życia	16	40	19	46,3	31	58,5	32	43,2
w tym: do 25 roku życia	9	22,5	9	22	17	32,1	16	21,6
powyżej 50 roku życia	24	60	22	53,7	22	41,5	42	56,8

Źródło: <https://tychy.praca.gov.pl/>

Ponad połowa bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 21 osób (52,5%) to osoby długotrwale bezrobotne. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Mieście w porównaniu do 2018 roku uległ zmniejszeniu o 9 pp., natomiast w stosunku do 2016 roku zmniejszył się aż o 16,5 pp.

Wykres 30. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Mieście Imielin w latach 2016-2019

Źródło:

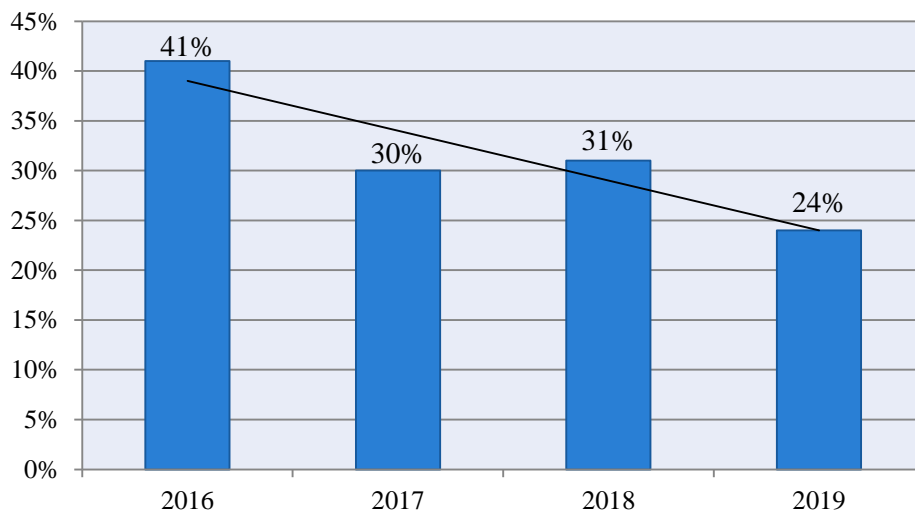
<https://tychy.praca.gov.pl/>

Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W latach 2016-2019 obserwujemy jego spadek, co zostało przedstawione na poniższym wykresie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku od 2016 roku, utrzymuje się na przestrzeni lat na stosunkowo wysokim poziomie.

Wykres 31. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

WYNIKI DIAGNOZY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE Z RYNKIEM PRACY

W opinii co czwartego mieszkańca znalezienie pracy na terenie Miasta jest trudne lub bardzo trudne.

Większość badanych nie wie, czy Miasto prowadzi formy wsparcia dla osób bezrobotnych.

Co piąty mieszkaniec negatywnie ocenia swoje szanse na rynku pracy.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy oraz przeprowadzonych badań, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- wysoki poziom wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej oraz znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne,
- utrzymujący się znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- trudności w znalezieniu pracy na terenie Miasta wśród mieszkańców.

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu”, są:

- wspieranie rodziny – utrata pracy zawodowej jest szczególnie dotkliwa dla osób, które mają na utrzymaniu rodzinę, skutki bezrobocia dotyczą wówczas nie tylko jednostki, ale również najbliższego otoczenia – rodziny, utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstanie atmosfery napięcia i zagrożenia, prowadzącej do lęku, niepewności czy beznadziejności, a ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia poszczególnych potrzeb; opisane sytuacje w sposób szczególny mają wpływ na dzieci w rodzinach;
- ubóstwo – brak pracy, a w związku z tym wynagrodzenia, bezpośrednio wpływa na obniżenie poziomu życia i niesamodzielność finansową; podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za powstawanie biedy jest brak pracy, czyli bezrobocie lub bierność zawodowa, brak dochodów z pracy często uniemożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb;
- wsparcie osób niepełnosprawnych – przede wszystkim w kontekście ograniczonej liczby ofert pracy skierowanej do osób niepełnosprawnych;
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych – przede wszystkim w kontekście używania nałogowych schematów rozładowania napięcia wynikającego z doświadczenia problemu bezrobocia;
- zdrowie psychiczne – przede wszystkim w kontekście występowania bezrobocia jako tzw. czynnika wyzwalającego zaburzenia psychiczne;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- edukacja – w kontekście możliwości wykorzystania narzędzi przekwalifikowania, podniesienia kompetencji, kształcenia ustawicznego, zmiany profilu zawodowego jako czynniki zapobiegające utracie pracy oraz mający wpływ na szybki powrót na rynek pracy w sytuacji jej utraty.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1.	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.
2.	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.
3.	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.
4.	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.
5.	Prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców Miasta.	Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym.
6.	Realizacja warsztatów/szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	PUP, UM, NGO, placówki oświatowe, pracodawcy i inne instytucje oraz organizacje lokalnego rynku pracy.	Środki własne, środki europejskie, budżet państwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

1.8. Wsparcie osób z problemem ubóstwa

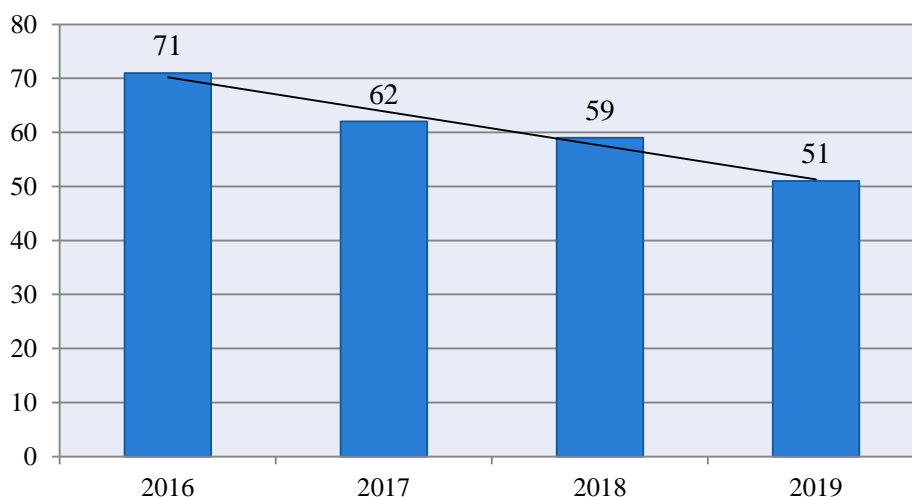
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2019 roku ubóstwo jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na czwartym miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Z tego powodu wsparcie otrzymało 51 rodzin.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Miasto, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa ulegała na przestrzeni lat 2017-2019 systematycznemu spadkowi. W 2016 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 71 rodzin, w 2017 roku – 62, w 2018 roku – 59, natomiast w 2019 roku – 51.

Wykres 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018, 2017 i 2016 rok

W 2019 roku zasiłki stałe pobierało 17 osób na łączną kwotę 93 701 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zasiłków stałych uległa zwiększeniu. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 13 –

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

co oznacza spadek o 7 osób w porównaniu do roku 2018 oraz spadek o 4 osoby w porównaniu do roku 2017. Na zasiłki okresowe w 2019 roku wydatковано kwotę 26 714 zł – to o 30% mniej niż w 2016 roku. Zasiłki celowe natomiast pobierały 82 osoby – zauważalny jest spadek w stosunku do roku ubiegłego. Przyznano ich o 32% mniej niż w roku 2016, o 14% mniej niż w 2017 roku oraz o 13% mniej niż w roku 2018.

Tabela 28. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019

wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
ZASIŁEK STAŁY	liczba osób	19	15	16	17
	kwota świadczeń	99 835	75 209	94 167	93 701
ZASIŁEK OKRESOWY	liczba osób	25	17	20	13
	kwota świadczeń	38 270	26 667	27 821	26 714
ZASIŁEK CELOWY	liczba osób	121	96	95	82
	kwota świadczeń	163 331	157 628	152 854	155 508

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018, 2017 rok

Miasto Imielin korzysta z programu finansowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

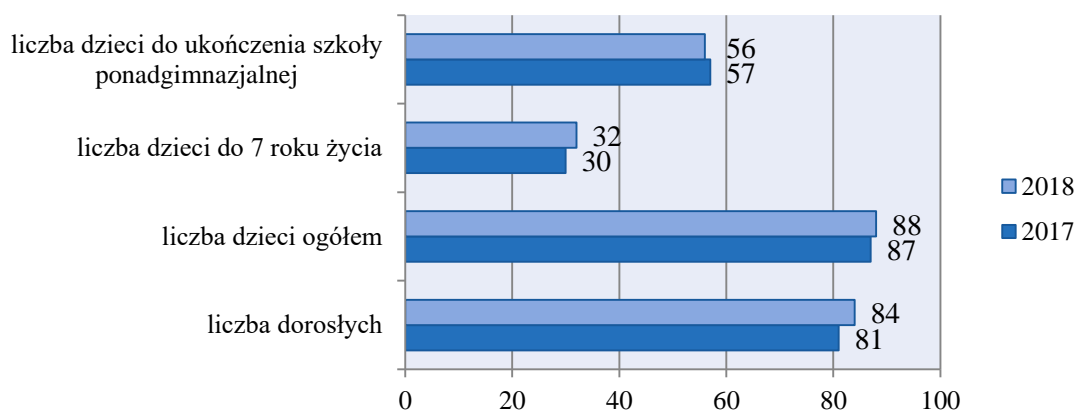
- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych¹⁸.

¹⁸ www.gov.pl/web/rodzina

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W 2018 roku programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” objęto 170 osób, w tym: 88 dzieci (32 do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 56 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej) i 84 osoby dorosłe. Na Program w 2018 roku wydatkowano kwotę 61 905,90 zł, w tym 48 003 zł – środki własne, a 13 903 - dotacja. W 2017 roku z posiłków korzystały 163 osoby, w tym 87 dzieci (30 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej i 57 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej) i 81 osób dorosłych. Kwota wydatkowana na Program w 2016 roku to 68 912,80 zł.

Wykres 33. Liczba dorosłych i dzieci z podziałem na wiek, korzystających z Rządowego Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” za lata 2017-2018

Źródło: Sprawozdanie z realizacji programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” za 2018 i 2017 rok

Miasto Imielin korzysta z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który został zatwierdzony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

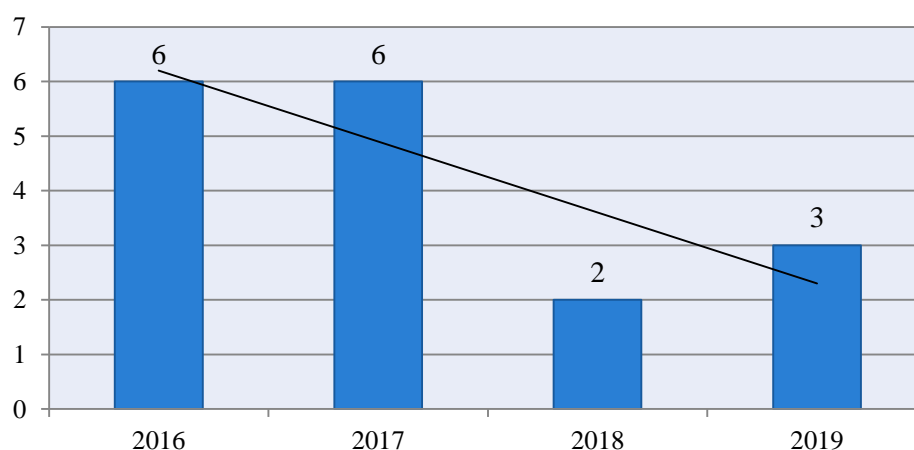
prowadzącym publiczne szkoły podstawowe, w tym szkołom artystycznym realizującym kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach. W ramach Programu opracowane zostały 3 moduły:

1. moduł dla dzieci i młodzieży,
2. moduł dla osób dorosłych,
3. moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W 2019 roku Programem zostało objęte 154 osoby – 22 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, 44 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej oraz 88 pozostałych osób. Koszt Programu w 2019 roku to 65 249 zł, z czego 52 117 zł to środki własne, natomiast 13 132 zł – dotacja.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2019 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymały 3 rodziny, w roku poprzednim 2 rodziny, natomiast w 2017 i 2018 roku po 6 rodzin. Powyższe dane wskazują na spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności w porównaniu do poprzednich lat, natomiast w stosunku do roku 2018 nastąpił wzrost o jedną rodzinę.

Wykres 34. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018, 2017 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie osobom zagrożonym bezdomnością, bądź bezdomnym udziela pomocy w formie schronienia oraz wsparcia rzeczowego. W 2019 roku MOPS udzielił schronienia dla 2 osób na łączną kwotę 15 640 zł. W 2018 przyznano je również 2 osobom, w 2017 roku – 7 osobom, natomiast w 2016 roku – 4 osobom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 29. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2016-2019

wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
liczba osób	4	7	2	2
kwota świadczeń (zł)	14 820	3 085	12 585	15 640

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2018, 2017 rok

WYNIKI BADAŃ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE Z UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

16% mieszkańców doświadczyło wykluczenia społecznego - głównie z powodu uzależnienia i niepełnosprawności.

Co piąty mieszkaniec uważa, że problem ubóstwa występuje na terenie Miasta, ale w niedużej skali.

11% mieszkańców doświadczyło w swoim życiu ubóstwa.

Zdaniem 7% badanych w ich środowisku znajdują się osoby żyjące na granicy ubóstwa, starsze i bezdomne, które z tych powodów doznały wykluczenia społecznego.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz przeprowadzonych badań wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji,
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych; przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności.

Korelacje

Problem ubóstwa pozostaje w ścisłej korelacji z innymi problemami społecznymi. Główne obszary korelacji można uznać za determinanty ubóstwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- bezrobocie – czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej jednostki i rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy, a ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych,
- niepełnosprawność – obecność osoby niepełnosprawnej w gospodarstwie domowym znacznie zwiększa ryzyko zagrożenia ubóstwem,
- wiek – w Polsce najczęściej ubóstwem ekonomicznym zagrożeni są ludzie młodzi, w tym dzieci jako członkowie rodzin. Niezależnie od niższej niż w pozostałych przedziałach wiekowych częstotliwości zagrożenia ubóstwem, szczególnie trudna sytuacja dotyczy osób starszych, których możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji materialnej są znacznie ograniczone z powodu stanu zdrowia, wieku oraz funkcjonowania w jednoosobowych gospodarstwach domowych,
- wykształcenie – ważnym wskaźnikiem warunkującym zagrożenie ubóstwem jest (niskie) wykształcenie, kompetencje zawodowe członków gospodarstwa domowego.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przewyżnianiu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przewyżnianiu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.
2.	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.
3.	Wdrożenie programów wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa.	Liczba osób objętych programem wyrównywania szans edukacyjnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, PUP, UM, placówki oświatowe.	Środki własne, powiatu, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współdziałania beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.

Lp.	Zadania	Wskaźniki realizacji celu
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.
2.	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.
3.	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.
4.	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
MOPS.	NGO, UM.	Środki własne, budżet państwa, środki pozyskane z Unii Europejskiej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

1.9. Rewitalizacja społeczna

Miasto Imielin realizuje *Lokalny Program Rewitalizacji* zatwierdzony uchwałą Nr IX/45/2015 Rady Miasta Imielin z dnia 24 czerwca 2015 roku stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji:

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” - ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2019 r. poz. 2020)

Obszar rewitalizacji to teren, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Pod pojęciem rewitalizacji społecznej rozumie się „wieloletni proces podejmowania spójnych, zintegrowanych działań, związanych z zatrzymaniem rozwoju negatywnych tendencji społecznych, przeciwdziałaniem patologiom i wykluczeniu społecznemu oraz poprawą bezpieczeństwa, inicjowany i koordynowany przez samorząd gminy i/lub jego jednostki organizacyjne w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego określonych obszarów miast i gmin”¹⁹.

Misją Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Imielin jest koordynacja wybranych polityk miasta w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców, odbudowy więzi społecznych, ożywienia gospodarczego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz prowadzenia działań ukierunkowanych na przywracanie do życia i zrównoważony rozwój określonych obszarów, które utraciły dotychczasowe funkcje społeczne i gospodarcze. Program posiada swój nadrzędny cel, którym jest poprawa jakości życia mieszkańców w wyniku osiągnięcia w skali całego miasta pozytywnych efektów wdrażania działań rewitalizacyjnych.

¹⁹ Pilotażowe programy rewitalizacji społecznej realizowane w partnerstwach lokalnych. Dokumentacja konkursowa, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Identyfikacja obszarów problemowych Miasta Imielina pogrupowana została w 4 obszary tematyczne obejmujące zagadnienia z zakresu:

1. Zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska.
2. Problematyki społecznej.
3. Sytuacji gospodarczej.
4. Uwarunkowań infrastrukturalnych.

Wśród wyróżnionych obszarów rewitalizacyjnych w mieście Imielin znajdują się:

- Wzniesienie Golcówka,
- tereny położone w strefie zalewowej potoku Cisowiec,
- teren dworca kolejowego,
- przestrzeń w ścisłym centrum miasta,
- Kamieniołom.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- niekorzystna sytuacja demograficzna Miasta spowodowana spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, a co za tym idzie zagrożenie wykluczeniem społecznym osób starszych,
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie miejsc przeznaczonych na wypoczynek.

Korelacje

W ramach rewitalizacji społecznej, co istotne w kontekście rozwiązywania problemów społecznych, planuje się zwiększenie aktywności i zaangażowania społecznego społeczności lokalnej, a także tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych Gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1.	Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych np. ścieżek rowerowych, parków, placów zabaw itp.	Liczba powstałych obiektów.
2.	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rozrywkowych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.
3.	Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej i terenów zdegradowanych.	Liczba zmodernizowanych obiektów.
4.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej.	Liczba powstałych i zmodernizowanych obiektów.

Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, MOPS.	NGO, MCK.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

1.10. Problem przestępczości

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego w Imielinie realizowane są przez Komendę Powiatową Policji w Bieruniu.

W przeciągu ostatnich 5 lat tj. od 01.01.2015 do 31.05.2020 roku dokonano łącznie 575 interwencji domowych, założono 92 „Niebieskie Karty” oraz stwierdzono 552 przestępstwa.

Na terenie Miasta realizowany był Program „Bezpieczny Imielin”, którego głównym celem była poprawa stanu bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Imielina.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

W 2018 roku realizowano zadania wynikające z Programu wraz z placówkami oświatowymi i Komendą Powiatową Policji w Bieruniu. Przekazano środki finansowe na opłacenie dodatkowych służb patrolowych na terenie miasta. W przedszkolu organizowano konkursy dla najmłodszych „Bezpieczni Razem”. Współorganizowano powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, zakupiono gadżety odblaskowe z napisem „Bezpieczny Imielin”. Natomiast w Szkole Podstawowej przeprowadzono prelekcje i zajęcia profilaktyczne „Przygoda na rowerze”. Warto dodać, iż rozbudowano również system monitoringu miejskiego. Wśród prowadzonych zajęć profilaktycznych można wyróżnić:

- prelekcje w placówkach oświatowych dla dzieci i młodzieży ,
- spotkania z rodzicami w placówkach oświatowych,
- debaty społeczne,
- spotkania z seniorami,
- udział w piknikach i innych imprezach organizowanych z inicjatywy władz i mieszkańców Miasta Imielin,
- akcja profilaktyczna „Potrafię kulturalnie kibicować na stadionie i zachować się w cyberprzestrzeni”.

WYNIKI DIAGNOZY WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM

Większość mieszkańców ocenia swoją okolicę jako bezpieczną (67%).

Swoją okolicę jako niebezpieczną oceniło tylko 6% mieszkańców.

Spacerując w swojej okolicy po zmroku niebezpiecznie lub raczej niebezpiecznie czuje się 4% mieszkańców.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- duża liczba interwencji domowych w Mieście,
- część mieszkańców czuje się niebezpiecznie w swojej okolicy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Korelacje

Dziedzinami, szczególnie powiązаныmi z obszarem „Przestępczość” są:

- bezrobocie i ubóstwo – długotrwałe bezrobocie prowadzić może do obniżenia poczucia własnej sprawczości, z kolei ubóstwo skutkować może przeniesieniem odpowiedzialności za swoje życie i czyny na obecnie panujący ustrój/władze/konkretne instytucje;
- wspieranie rodziny – w zakresie przekazywania pozytywnych norm i wartości życia w bezpiecznym, nie przestępczym społeczeństwie;
- przemoc – przemoc ściśle związana jest z pojęciem przestępczości; przemoc w rodzinie, która nie jest zgłaszana, utwierdzać może sprawcę w poczuciu bezkarności;
- uzależnienia – zarówno w kontekście handlu nielegalnymi towarami, jak i zwiększeniem dokonywanych przestępstw pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Cele operacyjne

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej oraz miejscu zamieszkania.

Lp.	Zadania	Wskaźnik realizacji celu
1.	Szeroko rozumiana aktywizacja społeczności lokalnej oraz edukacja mieszkańców na rzecz bezpieczeństwa zarówno w miejscu zamieszkania jak i w miejscach publicznych.	Ilość mieszkańców biorących udział w działaniach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.
2.	Podnoszenie kompetencji organów działających w obszarze bezpieczeństwa publicznego.	Liczba uczestników warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje.
3.	Zwiększenie liczby patroli Policji.	Wzrost wskaźnika wykrywalności przestępstw.
4.	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie Miasta.	Obszar Miasta objęty monitoringiem wizyjnym.

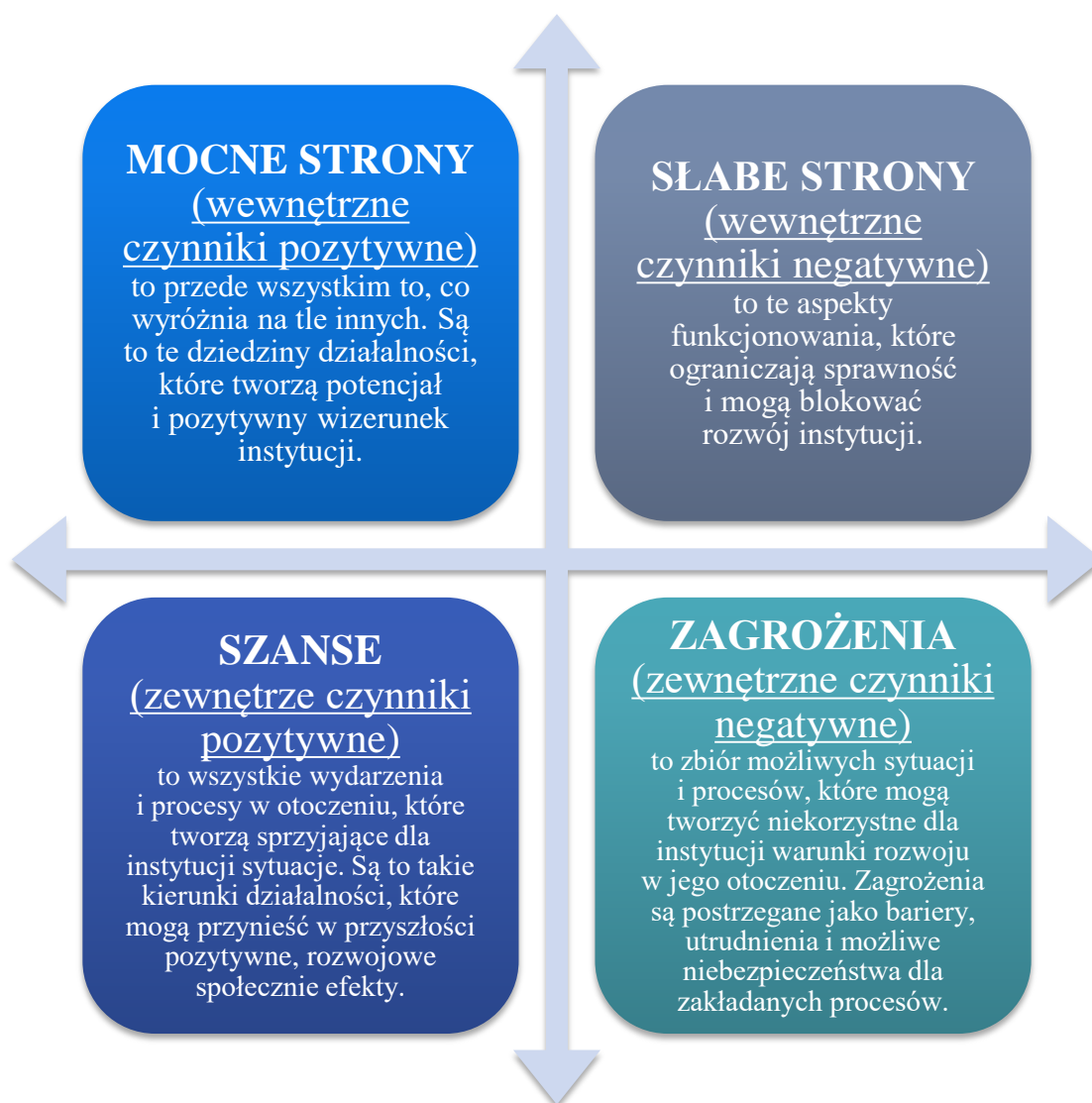
Wdrażanie

Podmioty odpowiedzialne	Podmioty współpracujące	Źródła finansowania
UM, KPP.	NGO, MOPS, placówki oświatowe.	Środki własne, budżet państwa/europejski.

2. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu Strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

**GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE
W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

MOCNE STRONY

- Dogodne położenie geograficzne Miasta.
- Dostępność szlaków komunikacyjnych.
- Dodatnie saldo migracji.
- Wzrost podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
- Atrakcyjny region pod względem inwestycyjnym.
- Rozwinięta działalność kulturalna prowadzona przez Miejskie Centrum Kultury.
- Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna.
- Działalność klubów sportowych.
- Rozwinięta oferta edukacyjna, w tym szkoły podstawowe, przedszkola.
- Wysoki stopień wyposażenia budynków w instalacje techniczno-sanitarne.
- Funkcjonujące na terenie Gminy kluby, stowarzyszenia sportowe oraz organizacje pozarządowe.
- Funkcjonowanie MKRPA, Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, asystenta rodziny, Świetlicy Socjoterapeutycznej.
- Funkcjonowanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych.
- Prowadzenie licznych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach zarówno dotyczących uzależnień, jak i przemocy.
- Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
- Spadek osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
- Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.
- Spadek wartości sprzedanego alkoholu.
- Funkcjonowanie Centrum Usług

SŁABE STRONY

- Ujemny przyrost naturalny.
- Wysoki udział osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
- Niewystarczająca (biorąc pod uwagę szybki wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności) ilość miejsc integracji oraz wsparcia seniorów.
- Duży odsetek osób chorych, niepełnosprawnych oraz doświadczających przemocy wśród beneficjentów MOPS.
- Wzrost wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.
- Wzrost liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- Wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu wobec których MKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia.
- Brak Punktu Konsultacyjnego.
- Bycie świadkiem co czwartego respondenta spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie Miasta.
- Bycie świadkiem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu przez co czwartego mieszkańca.
- Znaczny wzrost interwencji domowych w związku z występowaniem przemocy domowej, alkoholu, czy narkotyków.
- Wysoki odsetek uczniów deklarujących występowanie w ich szkole problemu przemocy oraz doświadczenie tego problemu.
- Nieocenianie jednoznacznie negatywnie stosowania kar fizycznych wobec dzieci przez co trzeciego mieszkańca.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

SZANSE

- Pozyskanie środków unijnych na rozwój Miasta.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców.
- Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Doradztwo zawodowe w placówkach oświatowych.
- Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
- Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.
- Promocja Miasta.
- Współpraca z sąsiadującymi gminami.
- Rozwój turystyki poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych.
- Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach wspierania zatrudnienia.
- Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
- Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.

ZAGROŻENIA

- Starzejące się społeczeństwo.
- Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych osób.
- Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.
- Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego.
- Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale bezrobotnych.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
- Zwiększenie skali problemu przemocy
- Nasilanie się zjawiska alkoholizmu.

3. Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Imielin została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Miasto Imielin dąży do niekonfliktowego rozwiązywania problemów wspólnoty, poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców; dostrzegająca potencjał tkwiący w lokalizacji, historii i mieszkańcach; wspierająca lokalne inicjatywy, w szczególności: społeczne, kulturalne i edukacyjne. Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w brzmieniu:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielina jest – uświadomienie aktualnej sytuacji społecznej oraz wytyczenie kierunków zmian do budowania Miasta wspierającego i właściwie wykorzystującego aktywność oraz potencjał społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań lokalnych.

4. Zakładane rezultaty realizacji Strategii

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem,
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami,
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji,
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia,
- wzrost atrakcyjności Imielina jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia,
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej,
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

5. System wdrażania Strategii

Aby narzędzie jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin mogło być określane mianem skutecznego – musi zostać logistycznie wdrażane do realizacji. Konieczne jest wyznaczenie lidera, który będzie pracował nad komunikacją, motywacją i kształtem realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społeczno-gospodarczych.

Podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielinie.
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest Miasto Imielin.
3. Przyjęty system wdrożeniowy wyposażony musi być w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Plan komunikacji społecznej dokumentu

Obszary problemowe Strategii zostały przedstawione przed przystąpieniem do jej opracowywania Burmistrzowi Miasta Imielina. Po uchwaleniu go przez Radę Miasta zostanie umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta.

6. Monitoring

Proces monitoringu wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w Strategii odnoszące się do poszczególnych celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Komendy Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS i MKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie przez MOPS przy ścisłej współpracy z Miastem Imielin w formie raportów rocznych. Raport roczny może zawierać również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb. Monitoring będzie dokonywany w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania Strategii, który będzie corocznie przekazywany Burmistrzowi i Przewodniczącemu Rady Miasta. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

7. Ewaluacja

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów Strategii np. wskaźników realizacji celów i zadań Strategii oraz rozwiązywanie problemów.

7.1. Zakres ewaluacji

Ewaluacji podlegać będzie:

- materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen;
- ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

7.2. Sposób ewaluacji

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

i określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

7.3. Narzędzia ewaluacji

Planuje się stosowanie szerokiego zakresu metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnieniu mechanizmów interwencji publicznej z wykorzystaniem:

- ilościowych metod badawczych – pozwoli to na gromadzenie i analizę informacji liczbowych, poznanie częstości występowania badanego zjawiska oraz określenie poziomu zależności, jakie występują pomiędzy różnymi danymi,
- technik: ankiety, zestawienia danych (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług),
- narzędzi: tabel, wykresów, diagramów.

7.4. Okres ewaluacji

Raz do roku, może być też zastosowana przed rozpoczęciem realizacji interwencji publicznej, w trakcie i po zakończeniu - zwłaszcza w odniesieniu do nowych zadań.

8. Ocena ryzyka

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyko, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań na podstawie tego monitoringu i ewaluacji, będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

IV. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Imielin jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Miasta Imielina i przepisami

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy, w tym relacji Miasto – Obywatel,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Miasta.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Miasta Imielin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

V. BIBLIOGRAFIA

1. <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=06F226039DB0C772C1257A80003297FE&litera=C>
2. <http://www.polskawliczbach.pl>
3. <https://bdl.stat.gov.pl>
4. www.gov.pl/web/rodzina
5. <https://ssdip.bip.gov.pl/>
6. <http://mimielin.e-mapa.net/>
7. <https://tychy.praca.gov.pl/>
8. <https://www.imielin.pl/pl/292/0/zoz.html>
9. www.psychiatriapolska.pl
10. Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017. Województwo Śląskie
11. Diagnoza Problemów Społecznych Miasta Imielin.
12. Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
13. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok
14. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2021
15. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
16. Monitoring i ocena realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2019 roku
17. Narodowy Spis Powszechny 2011.
18. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok.
19. Oniszczyk J. (red.) Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008 r.
20. Raport o stanie miasta Imielin za 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

21. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok.
22. Sprawozdanie z realizacji programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” za 2018 i 2017 rok
23. Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2019 r.
24. Staręga-Piasek J., Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
25. Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Imielinie
26. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 271 z późn. zm.).
27. Yaziji M., Doh J. Organizacje pozarządowe a korporacje, PWN, Warszawa 2011 r.

VI. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Miasta Imielin na tle powiatu bieruńsko-łędzińskiego	15
Rysunek 2. Mapa Miasta Imielin.....	16
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Miasta Imielin według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	21
Rysunek 4. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa śląskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji.	22
Rysunek 5. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Miasta Imielin w latach 2017-2019	68
Rysunek 6. Wykaz jednostek wspierających rodzinę z problemem przemocy	75

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba mieszkańców Miasta Imielin z podziałem na płeć	17
Tabela 2. Przyrost naturalny dla Miasta Imielin w latach 2016-2018.....	18
Tabela 3. Migracje na pobyt stały według typu i kierunku w Mieście Imielin	18
Tabela 4. Rodzaj prowadzonej działalności osób fizycznych w Mieście Imielin (stan na koniec 2019 roku)	20

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 5. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym w latach 2016-2018.....	25
Tabela 6. Ludność według edukacyjnych grup wieku w podziale na płeć.....	28
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Imielin w latach 2016-2018.....	31
Tabela 8. Ochrona zdrowia na terenie Miasta Imielin w latach 2016-2018.....	34
Tabela 9. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Imielinie w latach 2016-2019.....	40
Tabela 10. Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w latach 2016-2019 (w złotych).....	41
Tabela 11. Powody udzielania świadczeń (liczba rodzin) w latach 2016-2019.....	42
Tabela 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 roku.....	43
Tabela 13. Liczba osób i osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe w latach 2016-2019.....	44
Tabela 14. Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2016-2019.....	49
Tabela 15. Liczba oraz kwota świadczeń wychowawczych 500+ na przestrzeni lat 2017-2019.....	50
Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka w latach 2016-2019.....	56
Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności w latach 2016-2019.....	57
Tabela 18. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia w latach 2016-2019.....	57
Tabela 19. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2016-2019.....	57
Tabela 20. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielinie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019.....	66
Tabela 21. Informacja na temat przemocy w Imielinie – PKP w Bieruniu.....	76
Tabela 22. Informacja na temat przemocy w Imielinie – PCPR w Lędzinach.....	76
Tabela 23. Informacja na temat przemocy – Sąd Rejonowy w Mysłowicach.....	77
Tabela 24. Informacja na temat Niebieskich Kart.....	78
Tabela 25. Odpłatność Miasta za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2016-2019... ..	88
Tabela 26. Rozszerzona informacja o bezrobociu w Mieście Imielin w latach 2016-2018.....	94
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na wiek w latach 2016-2018.....	95
Tabela 28. Liczba osób i kwota świadczeń (w złotych), którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2016-2019.....	100

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Tabela 29. Liczba osób, którym udzielono schronienia oraz kwota świadczenia w latach 2016-2019	103
--	-----

Spis wykresów:

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców Miasta Imielin.....	17
Wykres 2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Imielin w latach 2016-2019.....	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2016-2019	20
Wykres 4. Dochody i wydatki Miasta ogółem w latach 2016-2018 (w milionach złotych)	23
Wykres 5. Struktura wydatków budżetowych w ujęciu procentowym w 2019 roku	24
Wykres 6. Dochody i wydatki Miasta na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2018 (w tysiącach złotych).....	24
Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko-lędzińskim na przestrzeni lat 2016-2019 w porównaniu do całej Polski i województwa śląskiego (stan na koniec roku, w procentach)	26
Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Mieście na przestrzeni lat 2016-2018.....	27
Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Imielina	28
Wykres 10. Udział wydatków z budżetu Miasta na oświatę i wychowanie w latach 2016-2018	30
Wykres 11. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Mieście Imielin w latach 2016-2019	39
Wykres 12. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2016-2019.....	39
Wykres 13. Liczba osób, którym przyznano świadczenie, liczba osób długotrwale pobierająca świadczenie w latach 2016-2019.....	40
Wykres 14. Wskaźnik pracy socjalnej na przestrzeni lat 2016-2019	45
Wykres 15. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2016-2019.....	48
Wykres 16. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2016-2019	51
Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w latach 2016-2019	51
Wykres 18. Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2016-2019	52
Wykres 19. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016-2019 (w złotych).....	53
Wykres 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2016-2019.....	65
Wykres 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2016-2019	78

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Imielin

Wykres 22. Liczba środowisk, w których prowadzona jest praca socjalna w związku z występującą przemocą w rodzinie w latach 2016-2019.....	79
Wykres 23. Liczba osób korzystających z konsultacji terapeuty w latach 2016-2019.	79
Wykres 24. Liczba dzieci objętych wsparciem w ramach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bieruniu.....	80
Wykres 25. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2016-2018 (w %).....	86
Wykres 26. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku poprodukcyjnym w latach 2016-2018.....	87
Wykres 27. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2016-2019.....	87
Wykres 28. Realizacja pomocy w formie usług opiekuńczych w latach 2016-2019.....	88
Wykres 29. Mieszkańcy Miasta zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2016-2018.....	93
Wykres 30. Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Mieście Imielin w latach 2016-2018.....	95
Wykres 31. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2016-2019.....	96
Wykres 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2016-2019.....	99
Wykres 33. Liczba dorosłych i dzieci z podziałem na wiek, korzystających z Rządowego Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” za lata 2017-2018.....	101
Wykres 34. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2016-2019.....	102